

“Bu gerçekten hayati bir konuyu ele alan çok yararlı bir kitap. Kısa ve öz, okunabilir ve sadıktır ve günümüz yaşamından ve kilise tarihinden faydalı örnekler içermektedir. Uzun lafın kısası: şiddetle tavsiye edilir!”

Alasdair Paine, Rahip, St. Andrew the Great,
Cambridge, Birleşik Krallık; konuşmacı ve yazar

“Tim, belirgin bir açıklık ve kesinlik ile Kutsal Yazılar’ın üstünlüğüne dair harika bir kavrayış ve uygulama açıklaması sunmuş. Her yeni (ya da eski) Hristiyan bu kitabı okumalıdır.”

Martin Salter, Baş Pastör, Bedford Community
Church, Birleşik Krallık; konferans konuşmacısı ve
yazar

“Tim Chester, Tanrı Sözü’nün üstünlüğü gibi önemli bir konuyu açık ve öz bir şekilde ele almıştır. Kutsal Kitap’ın gerçekten de Tanrı’nın –’ağzı[n]dan çıkan’ (Yşa. 55:11)– sesi olduğunu sadakatle göstermektedir. Bu nedenle, Yaratıcı ve yaratık, gök ve yer, görünmez ve görünür arasındaki boşluk arasında köprü kurar. İşte bize Kutsal Kitap’ı, Tanrı’nın bizimle göklerden konuştuğunu duyuyormuş gibi dinlememiz ve ‘gani-

met bulan biri gibi' (Mez. 119:162) sevinmemiz için cesaret verici bir hatırlatma."

J. Stephen Yuille, Profesör, Ruhsal Dönüşüm ve
Pastörel Teoloji, Southwestern Baptist Theological
Seminary, Fort Worth, Texas

Kutsal Yazılar Üstündür

Tim Chester

**KARANLIKTAN
IŞIĞA YAYINLARI**

info@karanliktanisiga.com
www.karanliktanisiga.com
www.UnionPublishing.org

Kitap: Kutsal Yazılar Üstündür
Yazar: Tim Chester
Özgün Adı: Scripture is Supreme
Çevirmen: Göksel Erdoğan
Çeviri Editörü: Çetin Erdoğan
Düzeltilen: Özge Erdoğan
Tasarım: Aysun Alsancak

ISBN: 978-625-96426-6-6
T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Sertifika No: 52351

© 2023 by Tim Chester. All rights reserved. Originally published by Union Publishing. Translated and printed by permission.

Bu kitabın her türlü yayın hakkı saklıdır ve izin ile kullanılmıştır. Telif hakkı sahiplerinin yazılı izni olmadan bu yayının, makale tarzında yayınlar içinde bulunan kısa alıntılardan hariç herhangi bir biçimde basılıp çoğaltılması yasaktır. Kitabın metnini kullanmak isteyenler, telif hakkı sahiplerinin izni için yayıncıya başvurmalıdır.

Bu kitapta kullanılan tüm Kutsal Kitap ayetleri, aksi belirtilmedikçe, Kutsal Kitap Türkçe Yeni Çeviri'sinden alınmıştır. Eski Antlaşma © 2001, 2009 Kitab-ı Mukaddes Şirketi; Yeni Antlaşma © 1987, 1994, 2001, 2009 Yeni Yaşam Yayınları. Tüm yayın hakları saklıdır ve izin ile kullanılmıştır.

Basım: Anadolu Ofset – Tel: (0212) 567 89 92
Davutpaşa Cad. Kazım Dinçol San. Sit.
No: 81/87 Topkapı, İstanbul – Türkiye
Ekim 2025

İçindekiler

Temeller Serisi Önsöz 7

1 – Kimin Sesi En Önemlidir? 11

2 – Kutsal Yazılar Neden Üstündür? 27

3 – Kutsal Yazılar Ne Zaman Üstündür? 45

4 – Üstünlük Neden Önemlidir? 59

5 – Üstünlük Nasıl İşler? 83

Temeller Serisi Önsöz

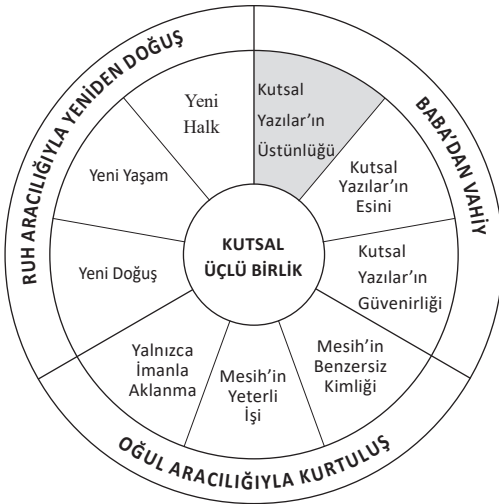
Cok basit bir şekilde, bu seri Müjde'nin temel, tartışılmaz gerçeklerini tanıtmaktadır.

Peki bunlar nedir? Elçi Pavlus, Romalılara yazdığı mektubun giriş cümlesinde Müjde'den şu şekilde söz eder:

İsa Mesih'in kulu, Tanrı'nın Müjdesi'ni yaymak üzere seçilip elçi olmaya çağrılan ben Pavlus'tan selam! Tanrı, Oğlu Rabbimiz İsa Mesih'le ilgili bu Müjde'yi peygamberleri aracılığıyla Kutsal Yazılar'da önceden vaat etti. Rabbimiz İsa Mesih beden açısından Davut'un soyundandır; kutsallık ruhu açısından ise ölümden dirilmekle Tanrı'nın Oğlu olduğu kudretle ilan edildi.

(Rom. 1:1-4)

Pavlus için Müjde Tanrı merkezli bir mesajdır: “Tanrı’nın Müjdesi”dir. Üçlübirlilikçi bir mesajdır: Baba, Oğlu’nu Ruh’un gücünde açıklar. Kutsal Kitap’a dayalı bir mesajdır: “Kutsal Yazılar’da” ilan edilmiştir. Tanrı’nın Oğlu olan Mesih ve O’nun fidiyeyle kurtarma işiyle ilgilidir. Ve Ruh’un yeniden doğduran gücüyle etkin kılınmış bir bildiridir. Başka bir deyişle, Hristiyan Müjdesi Baba, Oğul ve Ruh’la ve Baba, Oğul ve Ruh’un vahiy, kurtuluş ve yeniden doğuş işleriyle ilgili iyi haberdur.¹

Bu gerçeklerin hepsi birbiriyle bağlantılıdır ve birlikte bizim güzel, Kutsal Kitap’a dayalı, Üçlü-birlikçi, Mesih merkezli ve Ruh’tan kaynaklanan iyi haberimizi oluştururlar. Bu seri, okuyuculara bu Müjde’yi tanıttak ve okuyucuları bu Müjde’de tazeleyecektir. Bu seride yer alan on kısa kitap, bu diyagramın iki iç dairesinde gösterildiği gibi Müjde’nin en temel konu alanlarını kapsamaktadır.

Her bir kitap kendi konu alanını ele alacaktır, ancak bu serinin amacı sadece içerik aktarmak değildir. Ne de olsa Müjde sadece bir vahiy değildir. *Kurtaran ve yeniden doğduran* bir vahiydir. Bu nedenle, okudukça yenilenmeniz ve “kutlu Tanrı’nın yüceliğine” (1.Ti. 1:11 – Thomas Cosmades Çevirisi) tapınmanız ve bundan zevk almanız dileğiyle.

Michael Reeves

Seri Editörü

– 1 –

Kimin Sesi En Önemlidir?

Üstün Yetki

Uydu navigasyonlarına geç alıştım. Bazı arkadaşlarım bana eskilerini verdiler ama nadiren kullandım. Şunu fark ettim ki, eğer kâğıt haritaları (bilmem hatırlıyor musunuz?) takip etmişsem, bir sonraki sefer rotayı hatırlayabiliyordum. Ancak, navigasyon bir şekilde beynimin yön bulma kısmını uyku moduna geçiriyordu. Bu yüzden, eğer bir navigasyon kullanırsam, bir dahaki sefere o yoldan gittiğimde hafızamdaki yolculuğu tekrarlayamıyordum.

Ama yavaş yavaş direncim zayıfladı. Sanırım tembellik devreye girdi. Navigasyonu takip etmek

kendi rotamı çizmekten daha kolay geldi, özellikle de yolcu koltuğunda elinde yol atlası olan bir arkadaşım yoksa. Şimdi her zaman navigasyon kullanıyorum. Onun her zamanki sakin sesine mutlulukla itaat ediyorum.

Çoğu zaman diyelim. Geçen hafta, navigasyonun sağa dönme talimatını görmezden geldim. Navigasyonu açmıştım çünkü bilmediğim bir yerden dönüyordum. Neredeyse eve varmıştık ve tanıdık bir bölgeye geri dönmüştük. Navigasyon hâlâ açıktı ve aniden bana daha önce hiç gitmediğim bir yoldan gitmemi söyledi.

Görmezden geldim. Birkaç dakika sonra kendimi trafik sıkışıklığı içinde buldum. Tahmini varış sürem otuz dakika artmıştı. Navigasyondan daha iyi bildiğimi sanıyordum ve şimdi bunun bedelini ödüyordum.

Kendimizi ne yapmak istediğimizi seçebilen özgür bireyler olarak düşünmeyi severiz. Ama aslında hayatımızın büyük bir bölümünü yetki altında yaşarız. Annelerimizin bize söylediklerini yaparız (bazı zamanlarda). Trafik kurallarına bağlı kalırız. Patronumuzdan emir alırız. Kulla-

nım kılavuzundaki yönergeleri takip ederiz. Navigasyonun sesine itaat ederiz.

Bazen bu yetkiye kızabiliriz. Sonuçta kim kendisine patronluk taslanmasından hoşlanır ki? Hükümet düzenlemelerinden ya da makul olmayan iş taleplerinden yakınıyoruz. Ancak hiç hükümet olmasaydı daha da fazla sızlanırdık. Evet, kızdığımız yasalar var ama yine de yasa ve düzen ihtiyacını kabul ediyoruz. Bir anlamda, yolun ters tarafından araba kullanmakta özgürüm; şeritlerin karşısına geçmemi engelleyecek hiçbir şey yok. Ancak bu seçimi yapmak beni kelimenin tam anlamıyla felakete götürür.

Yeni bir şehre gitmek için hem navigasyonun nereye gideceğimi söylemesi hem de beni oraya güvenli bir şekilde ulaştıracak karayolları kurallarına uymam gerekir.

Peki ya yaşam yolculuğu? Bu yolculukta yolumuzu nasıl buluruz? Peki ya Tanrı'ya ulaşmak istiyorsam? Hangi haritayı takip edeceğim? Hangi navigasyon bana doğru yönü gösterecek?

Yanıt oldukça basittir: yaşam yolculuğunda tek güvenilir rehber Kutsal Kitap'tır. Hristiyanlar Kutsal Yazılar'ın en üstün olduğunu söyle-

diklerinde, Kutsal Kitap'ın Tanrı'ya giden yetkili rehber olduğunu söylemiş oluruz. Kutsal Kitap bize yaşam için yol gösteren bir navigasyondur. Tanrı'nın ne istediğini bize gösteren karayolları yasasıdır.

Konuşma yetkisi

Kutsal Yazılar üstündür. Bu, Kutsal Kitap'ın yetkiye sahip olduğu ve bu nedenle söylediklerini dikkatle dinlemenin önemli olduğu anlamına gelir. Çünkü Kutsal Kitap'ın söyledikleri doğrudur. Yetkiye sahiptir çünkü güvenilirdir.

Wikipedia'nın yetkisi var mıdır? Evet, bir anlamda. Kesinlikle doğru bilgi kaynağı olabilir. Diyelim ki siz ve bir arkadaşınız 2014 Dünya Futbol Kupası'nı kimin kazandığı konusunda tartışıyorsunuz. Siz Brezilya'nın kazandığını söylüyorsunuz, arkadaşınız ise Almanya'nın. Tartışma kolayca çözülebilir. İçinizden biri telefonunu çıkarır ve Wikipedia'dan bakar. Arkadaşınızın haklı olduğu ortaya çıkar: kazanan Almanya'ydı. (Tahmin edin bunu nereden biliyorum?)

Wikipedia, arkadaşlar arasındaki tartışmaları çözme yetkisine sahiptir. Ancak Wikipedia'nın yüzde yüz güvenilir *olmadığı* biliniyor. Bu kaynak, sadece katkıda bulunanlar kadar iyidir. Ayrıca, bazen insanlar şaka olsun diye kasıtlı olarak yanlış bilgiler ekleyebiliyor. Bu yüzden Crosslands Training'in özenli bir öğretim üyesi olarak öğrencilerimi Wikipedia'yı kullanmamaları konusunda uyarıyorum. Güvenilirliğini puanlamamız gerekseydi, yüzde seksen not verebilirdik.

Peki ya bir üniversite ders kitabı? Bu güvenebileceğimiz bir yetki midir? Bir uzman tarafından yazılmış, dikkatle düzenlenmiş ve belki de hakem denetiminden geçmiş olması umulur. Muhtemelen Wikipedia'dan çok daha güvenilirdir. Ancak pek çok kitapta ufak bir yazım hatası ya da yanlış tarih gözden kaçabilir. Dahası, bilim her zaman değişmektedir. Yeni keşifler yapılır ve yeni teoriler geliştirilir. Dolayısıyla, ders kitabımız güvenilirlik ölçeğimizde daha yüksek puan alacak olsa da, ona yüzde yüz puan veremeyiz. Wikipedia'dan daha fazla yetkiye sahiptir, ancak yetkisi hâlâ sınırlıdır.

Ancak Kutsal Kitap yüzde yüz doğrudur ve bu nedenle yüzde yüz yetkilidir. Kutsal Kitap'ı İngi-

lizceye çevirdiği için şehit edilen William Tyndale (1494-1536 civarı), onu sahte öğreti ile gerçek öğretiyi ayırt etmemizi sağlayan “mihenk taşı” olarak tanımlamıştır.¹

“Kutsal Yazılar üstündür”deki “Kutsal Yazılar” ifadesi, Kutsal Kitap’ta sahip olduğumuz Tanrı’nın yazılı Sözü’nü işaret eder. Üstün (ya da en üstün) kelimesi aynı zamanda Müjde’nin duyurulmasını ve Kutsal Kitap’ın vaaz edilmesini de içerebilir, ancak bunlar Kutsal Yazılar’da öğretilenleri sadakatle yansıttığı ölçüde geçerlidir. Kutsal Yazılar, diğer her şeyin doğruluğunu ölçtüğümüz kıstastır.

Hükmedecek bir yetki

Kutsal Kitap’ın yetkisi daha da ileri gider, çünkü Kutsal Kitap güvenilir bir bilgi kaynağından daha fazlasıdır. Bize sadece *neyi* –ne olduğu, neyin doğru olduğu gibi şeyleri– söylemez. Aynı zamanda *nasılı* –Tanrı’yı nasıl tanıyabileceğimizi ve hayatı olması gerektiği gibi nasıl yaşayabileceğimizi de– söyler. Kutsal Kitap *sonuçları* olan bir kitaptır. Onu okuyup ilgisiz bir şekilde “Ne kadar ilginç!”

diyemezsiniz. İlgisiz kalamazsınız. Kutsal Kitap'ı okuduktan sonra ona bir karşılık vermek zorundasınız: onu seversiniz ya da ondan nefret edersiniz, onu kabul edersiniz ya da reddedersiniz, ona itaat edersiniz ya da itaatsizlik edersiniz. Arada kalmak bir seçenek değildir.

Evet, Kutsal Kitap gerçeğin beyanlarını içeren bir kitaptır. Ama aynı zamanda bundan çok daha fazlasıdır. Buyruklar ve davetler içeren bir kitaptır. Sözleri bir şeyler *yapar*. Kutsal Yazılar'ın söyledikleri teknik olarak bir buyruk olmadığı zamanlarda bile, sözleri büyük sonuçlar taşır.

Kutsal Kitap'ın temel iddialarından biri, İsa'nın her şeyin Rabbi olarak ölümden dirildiğidir (Rom. 1:1-4; 1.Ko. 15:3-4). Görünüşe bakılırsa, bu sadece bir gerçeğin beyanıdır. Ancak bir yanıt gerektiren bir beyandır. Buna eğer sadece "Bu ilginç" diyerek yanıt verdiyseniz, İsa'nın dirilişinin neleri içerdiğini gerçekten anlamamışsınız demektir. Bu diriliş O'nun Tanrı'nın Kralı olduğunun doğrulanmasıdır. Sizi Mesih'in rabliğine boyun eğmeye ve yaşamınızı O'nun gözetimine emanet etmeye çağırır.

Geçenlerde eve dönerken navigasyon cihazım sağa dönmemi söyledi. Bu buyruğu görmezden geldiğimde, yolculuğuma otuz dakika daha ekledim. Ama bu, büyük ölçekte çok da önemli bir şey değil. Genellikle bir navigasyonunun yetkisini tanımak mantıklıdır ancak yetkisi tanınmadığı takdirde tehlikeli bir durum söz konusu değildir. Ancak, Mesih'e boyun eğmeniz ve yaşamınızı O'na emanet etmenizin söylenmesi tamamen farklı bir konudur. Sonuçları muazzamdır; yaşam boyunca ve yaşamın ötesine, sonsuzluğa kadar uzanır.

Kutsal Yazılar'ın üstün olduğunu söylemek, Kutsal Kitap'ın gerçekten önemli olan her şeyde yetkiye sahip olduğunu söylemektir; zaman ve sonsuzluk, dünya ve cennet, insanlık ve Tanrı. Navigasyonunuzun aksine, Kutsal Kitap size Londra'ya nasıl gideceğinizi söylemeyecektir. Wikipedia'nın aksine, 2014'te Dünya Kupası'nı kimin kazandığını da söylemeyecektir. Ancak Kutsal Kitap, Tanrı'nın kim olduğu, amaçlarının ne olduğu, bizim kim olduğumuz, O'nu nasıl tanıyabileceğimiz, yargısından nasıl kurtulabileceğimiz ve O'nu hoşnut edecek bir yaşamı nasıl sürebileceğimiz konularında yetkiyle konuşur.

“Bana bunun nerede yazdığını gösterin”

Bavyeralı soylu kadın Argula von Grumbach’a (1492-1554) çocukken babası tarafından Almanca bir Kutsal Kitap verildi. Reform mesajı yayılmaya başladığında, kocasının çekincelerine rağmen Argula Reform mesajının yayılmasına önemli derecede destek verdi.

20 Eylül 1523’te Argula, Ingolstadt Üniversitesi profesörlerini halka açık bir tartışmaya davet eden bir mektup yazdı. Arsacius Seehofer adında on sekiz yaşında bir öğrenciyi savunuyordu ve bu öğrenci, yeni keşfettiği Müjdecî inancından vazgeçmeye zorlanarak işkenceyle tehdit ediliyordu.

Argula’nın mektubu büyük bir sansasyon yarattı ve ilk iki ay içinde on dört kez yeniden basılmak zorunda kaldı. “Kutsal Kitap’ta bu Roma Kilisesi hakkında tek bir kelime bile bulamıyorum,” dedi. “Tanrı’nın Roma Kilisesi hakkında ne söylediğini bana göstere-

bilerseniz memnun olurum.” “Hiçbirinizin [Arsacius’un sözde sapkınlığını özetleyen] tek bir makaleyi Kutsal Kitap’tan çürüttüğünü duymadım.” “Luther ve Melanchthon [iki Reformasyon lideri] size Tanrı Sözü’nden başka ne öğretiyor? Onları çürütmeden mahkûm ediyorsunuz. İsa mı size böyle öğretti, yoksa elçileri, peygamberleri ya da müjdecileri mi? Bana bunun nerede yazdığını gösterin!”

Argula’nın argümanları Ingolstadt’ta reddedildi ve “huysuz kadın” ve “dişi şeytan” olarak kınandı. Ancak onun “Bana bunun nerede yazdığını gösterin!” haykırışı tüm gerçek imanlıların haykırışı hâline geldi. Birisi bize sözlerinin Kutsal Kitap’ın neresinde öğretildiğini gösterebilirse, o zaman söylediği şeyleri kabul ederiz.²

Diğer tüm yetkilerin üzerinde bir yetki

“Kutsal Yazılar üstündür” Kutsal Kitap’ın yetkiye sahip olduğuna dair bir iddiadır. Ancak bundan daha da büyük bir iddiadır. Bir şeyin yetkiye sahip olduğunu kabul etmek, kendi başına pek de tartışmalı değildir; hayatlarımız yetki kaynaklarıyla doludur.

Diyelim ki yeni bir araba satın almak istiyorsunuz. Ne yaparsınız? Deneyimlerinize güvenebilirsiniz. Belki de son arabanız bir Ford’dur ve iyi çalışıyordu, bu yüzden başka bir Ford almaya karar verirsiniz. Ya da arkadaşlarınıza güvenebilirsiniz. Arkadaşınız John bir araba tutkunudur, bu yüzden ona bütçenizi söyler ve bir tavsiye istersiniz. Ya da belki internete girip uzmanların ne dediğine bakarsınız. Ya da satış rakamlarına bakabilir ve popüler bir model seçebilirsiniz. Bu seçeneklerin her biri belli bir yetki ile birlikte gelir; farklı bakış açılarını dinlemek mantıklıdır. Peki ya uzmanlar aynı fikirde değilse? Ya her biri farklı bir model önerirse? Bu noktada, kimin *en fazla* yetkiye sahip olduğuna karar vermeniz gerekir. Kimin fikrine güveneceksiniz? Kimin tavsiyesine uyacaksınız? Hangisini tercih edeceğinizi nasıl bileceksiniz?

“Kutsal Yazılar üstündür” demek basit bir şekilde Kutsal Kitap’ın yetkiye sahip olduğunu iddia etmek değil, aynı zamanda *en üstün* yetkiye sahip olduğunu iddia etmektir. En önemli olan ses odur. Hristiyanlar başka yetkileri de tanırırlar; haklı olarak etkisi olan başka sesler de vardır. Ancak Kutsal Yazılar her zaman diğer tüm seslerden üstün olan sestir. Seçim yapmak zorunda kaldığımızda, her zaman Kutsal Kitap’ı izlemeyi seçeceğiz. Kutsal Yazılar’ın üstünlüğü doktrini *bunu* gerektirir. Ve sadece Kutsal Kitap tarafından öğretildiği gösterilebilen şeylere bağlı kalınmasını isteyeceğiz. Reformcu Martin Luther (1483- 1546) şöyle demiştir: “Kutsal Yazılar ya da kanıtlanmış vahiy olmaksızın ileri sürülenler, bir görüş olarak kabul edilebilir, ancak inanılması gerekmez.”³ Ancak Kutsal Yazılar’dan gösterilebilenlere inanılmalıdır. Hollandalı teolog Herman Bavinck (1854-1921) şu sonuca varır:

[Kutsal Yazılar’ın yetkisi] devlet ve toplumdaki, bilim ve sanattaki tüm insan yetkilerinin üzerinde bir seviyede durur. Onun önünde diğer her şey boyun eğmelidir. Çün-

kü insanlar diğer insanlardan ziyade Tanrı'ya itaat etmelidir... Tanrının ilahi yetkisi mutlaklıtır. Herkes tarafından her zaman inanılmayı ve itaat edilmeyi hak eder.⁴

Basil, çıkmazı kırdı

Sezariyeli Basil (330-379) Üçlölirlik doktrininin ilk savunucularından biriydi. Ancak muhalifleri onu yenilikçilikle –yeni doktrinler uydurmakla– suçladılar. “Bizim geleneğimiz bunu kabul etmez” dediler.

Basil bunun adil bir argüman olmadığını iddia etti: “Onların geleneklerinin gerçek öğretinin bir yasası ve kuralı olarak görülmesini adil bulmuyorum. Eğer gelenek kanıt olarak kabul edilecekse, o zaman benim de *kendi geleneklerimizi* öne sürmem aynı derecede kabul edilebilir.” Bu bizi birbiriyle yarışan iki gelenekle baş başa bırakır ve hangisinin daha iyi olduğuna karar vermemizi engeller.

Basil'in bu çıkmaza bulduğu çözüm neydi? Daha yüksek bir yetkiye başvurmak. “Bu nedenle bırakın Tanrı esini olan Kutsal Ya-

zılar aramızda karar versin; hangi tarafın Tanrı Sözü'yle uyumlu olduğuna dair gerçeğin kendisi seçim yapsın.”⁵ Basil'in Kutsal Yazıları nasıl “Tanrı esini” olarak tanımladığına dikkat edin. Kutsal Yazılar oyumuzu alır çünkü Kutsal Yazılar Tanrı'dandır (2.Ti. 3:16). Tanrı esini olan Kutsal Yazılar her zaman insani gelenek ve teorilerinden üstündür. Her zaman.

DÜŞÜNÜN veya TARTIŞIN

1. “Navigasyondan daha iyi bildiğimi sanıyordum ve şimdi bunun bedelini ödüyordum.” Bir şeyi, Kutsal Kitap’tan daha iyi bildiğinizi düşündüğünüz bir zaman aklınıza geliyor mu? Sonuç ne oldu?
2. Kutsal Yazılar’ın üstünlüğünü, a) inanmayan birine ve b) yeni bir Hristiyan’a nasıl tanımlardınız? Tanımlarınız nasıl ve neden farklı olurdu?
3. “Kutsal Kitap’ı okuduktan sonra ona bir karşılık vermek zorundasınız ... Arada kalmak bir seçenek değildir.” Bu gerçeğin kendi yaşamınızda ya da tanıdığınız insanların yaşamlarında nasıl ortaya çıktığını gördünüz?

– 2 –

Kutsal Yazılar Neden Üstündür?

Kişisel Bir Yetki

“Kutsal Yazılar üstündür” ifadesinin, Kutsal Kitap’ın nihai yetkimiz olduğu iddiası olduğunu gördük. Ancak bu, şu soruyu akla getirir: Neden? Kutsal Yazılar’ı *neden* en üstün olarak kabul edelim? Yüzlerce yıl önce bizimkinden çok farklı sosyal ve tarihsel bağlamlarda yazılmış bir kitaba neden öncelik verelim?

Yanıt: çünkü Kutsal Kitap Üçlülük Tanrısı’ndan gelir. Kutsal Kitap’ın sesi Tanrı’nın sesidir. 1647 Westminster İnanç Açıklaması’nda şöyle der: “İnanılması ve itaat edilmesi gereken Kutsal Yazı yetkisi, herhangi bir kişinin tanıklığına

ya da kiliseye değil, tümüyle gerçeğin yazarı olan Tanrı'nın (ki, Tanrı gerçeğin kendisidir) tanıklığına dayanmaktadır: bu nedenle kabul edilmelidir, çünkü Tanrı'nın Sözü'dür."¹

Tanrı, Kutsal Yazılar aracılığıyla konuşmuştur

Baba Tanrı kendini açıklamayı seçmiştir. Oğul Tanrı, O'nun vahyidir. Mesih "Söz" ya da "yaşam Sözü" olarak tanımlanır (Yu. 1:1, 14; 1.Yu. 1:1). Mesih, Tanrı'nın konuştuğu dildir. İbraniler 1:3 şöyle der: "Oğul, Tanrı yüceliğinin parıltısı, O'nun varlığının öz görünümüdür." Oğul, Tanrı'yı tanıtır ve bunu tam olarak yapar. Tanrı kendisini her türlü yolla –güzel bir manzarada, bir yaprağın inceliklerinde, mucizevi müdahalelerde, günlük yaşam içinde sağladığı şeylerde– açıklamıştır. Ancak en önemli vahiy, İsa'nın beden almasıydı. Bu, "Söz[ün] insan olup aramıza yaşadı[ğı]" andı (Yu. 1:14).

Kutsal Ruh olmasaydı bunların hiçbirini fark edemezdik. Ruh, Tanrı'nın bize açıkladığı şeyi Tanrı'nın vahyi olarak görmemizi sağlar. İnsanlar

kendi başlarına bırakıldıklarında, kötülükleriyle gerçeği bastırırlar (bkz. Rom. 1:18). Tanrı bize kendisini açıklar, ama biz O'na sırtımızı döneriz. Kanıtları görmezden geliriz çünkü sonuçlarını kabul etmek istemeyiz. Ya da Tanrı'yı kendi versiyonumuza benzetmek için Tanrı'nın vahyini çarpıtırız. Bir anlamda, ellerimizi kulaklarımızın üzerine koyarız. İsa beden almış olsa bile, Ruh bize ışık vermeseydi karanlıkta kalırdık (Yu. 3:3-6; 2.Ko. 4:6; Tit. 3:5-6).

Tanrı'nın kendisini açıklaması Ruh aracılığıyla Oğul'daki Baba'dan gelir. Peki Kutsal Yazılar bu resmin neresinde yer alır? Kutsal Yazılar, iki şeyi sağlamak için Kutsal Ruh aracılığıyla verilen Tanrı'nın armağanıdır:

- ✦ Tanrı'nın tarihteki vahyinin, özellikle de beden almadaki vahyinin doğru bir *kaydı*, ve
- ✦ Tanrı'nın tarihteki vahyinin, özellikle de beden almada açığa çıktığı şekliyle, doğru bir *yorumu*.

Tanrı kendisini İsrail'in hikâyelerinde, peygamberlerin sözlerinde, İsa'nın gelişinde ve elçilerin tanıklığında açıklamıştır. Ama bunun bu kadar olduğunu düşünün. Şimdiye kadar yeniden anlatılanların yeniden anlatılmasına bel bağlamış olurduk. Bu, bir hikâyeyi bir kişiden diğerine fısıldadığınız ve asıl gerçeklerin her yeniden anlatımda biraz daha çarpıtıldığı bir çocuk oyunu gibi olurdu.

Bunun yerine, Tanrı bize yaşananların doğru bir yazılı kaydını verdi. Bunu kısmen, görgü tanıklarının yaşamları boyunca gördüklerini yazmalarını sağlayarak yaptı. Matta bize İsa'nın su üzerinde yürüdüğünü anlattığında (Mat. 14:22-33), onun anlatımına güvenebiliriz çünkü o da oradaydı, oracıkta, teknedeydi. Ama daha da önemlisi, Kutsal Ruh, Kutsal Yazılar'ı kaleme alanların yazdıklarının yüzde yüz doğru olmasını sağlamıştır.

Kutsal Ruh daha da ileri gitmiştir. Kutsal Yazılar'ın yazarları gördükleri ve duydukları üzerinde düşünürken, Ruh onların bunları doğru bir şekilde yorumlamalarını sağlamıştır. Kutsal Ruh, Kutsal Yazılar yazılırken Tanrı'nın doğru

bir vahyi olmasını sağlamak için iş başındaydı. Bu nedenle Kutsal Yazılar'dan Tanrı *esini* olarak söz ederiz; bir ilham perisinin bir sanatçıya ilham vermesi anlamında değil, daha gerçek anlamda Tanrı tarafından nefesi aracılığıyla esinlemesi anlamında (2.Ti. 3:16) söz ederiz. Petrus bunu şöyle ifade eder: “Çünkü hiçbir peygamberlik sözü insan isteginden kaynaklanmadı. Kutsal Ruh tarafından yöneltlen insanlar Tanrı'nın sözlerini iletiler” (2.Pe. 1:21).

Kutsal Yazılar'ın üstünlüğü, güvenilirliği ve esinlenmesinin bir zincirin halkaları ya da üç ip-likli bir kordon gibi birbirine bağlı olduğu artık anlaşılmış olmalıdır (bkz. Vai. 4:12).² Kutsal Yazılar üstündür çünkü tamamen güvenilirdir; ve tamamen güvenilirdir çünkü Tanrı, Kutsal Yazılar'ın tam doğruluğunu sağlamak için insan yazarlar aracılığıyla hareket ederek onu bizzat esinlemiştir.

Üstünlük kişiseldir

Kutsal Yazılar'ın üstünlüğü aynı zamanda kişiseldir, çünkü Kutsal Kitap'ta Tanrı'nın sesini duyarız. Tanrı'yı üzerimizde yetki sahibi olarak tanıdığımız için Kutsal Yazılar'ı en üstün yetkimiz olarak kabul ederiz. Kutsal Yazılar'a boyun eğerek Tanrı'ya boyun eğmiş oluruz. Herman Bavinck, uzmanların sunduğu bakış açısına saygı duymakta haklı olduğumuzu, çünkü kendi alanlarında bizden daha fazla bilgiye sahip olduklarını söyler. Ancak onların argümanları yine de tartışmaya tabidir. "Yetkiyle hareket eden bu kişiler ne kadar tanınmış ve önemli olurlarsa olsunlar, tanıklıkları ancak kendilerine dayanak oluşturabildikleri ölçüde geçerlidir."³ Sonuçta, yetkileri argümanlarının ya da kanıtlarının gücüne dayanır.

Ancak Tanrı'nın yetkisi tamamen başka bir seviyededir: O'nun yetkisi bir Yaratıcı'nın yarattıkları üzerindeki yetkisidir. Tanrı "koşulsuz itaat talep etme" hakkına sahiptir çünkü "O'nun yetkisi 'nedenlere' değil, varlığına dayanır." Tanrı'nın buyruklarının keyfi olmadığı ve bu nedenle araştırılabileceği ve bazen açıklanabileceği doğ-

rudur. Ancak Tanrı'nın yetkisi nihayetinde herhangi bir argümanın gücüne değil, Tanrı'nın kim olduğunun yetkisine bağlıdır. Tanrı'nın neden buyurduğunu açıklamaya çalıştığımızda ilahi bir buyruğun yetkisini artırmayız. Aksine, "Tanrı konuştuğunda, tüm şüpheler sona ermelidir."⁴

Kutsal Yazılar'ın üstünlüğü hakkında konuştuğumuzda, aslında bir tür kısaltma kullanırız: "Kutsal Yazılar üstündür" ifadesi *Tanrı üstündür ve Kutsal Yazılar aracılığıyla konuşur* anlamına gelir. Ya da Tanrı'nın yetkisinin en üstün olduğunu ve yetkisinin Kutsal Yazılar'da ifade edildiğini söyleyebiliriz. Kutsal Kitap üstündür çünkü Tanrı üstündür ve Kutsal Kitap'ta konuşur. Bazen Kutsal Kitap'ın söylediklerine itaat etmekten söz ederiz. Bu tamamen kabul edilebilir ve yararlı bir kısaltmadır. Ama bu bir kısaltmadır. Gerçekte olan şey, *Tanrı'nın* Kutsal Kitap'ta söylediklerine itaat etmemizdir.

Bu da insanları Kutsal Yazılar'a inanmaya ya da onları takip etmeye teşvik ettiğimizde, kişisel olmayan bir kurala değil, Tanrı'nın sözlerine bağlılığı savunduğumuz anlamına gelir. Kutsal Yazılar'ın üstünlüğü kişiseldir. Gerçekten de, bir dere-

ceye kadar, Kutsal Yazılar Tanrı'nın niteliklerini paylaşır; Tanrı olduğu ya da Tanrı'nın bir parçası olduğu için değil, O'nun Sözü olduğu için. Kutsal Yazılar, Tanrı'nın kendini ifadesidir.

Normalde bir insanı sözlerinden ayırmayız. “O çok güvenilir bir insan ama söylediği hiçbir şeye inanmıyorum” demek tuhaf olurdu. Eğer bir kişi ile sözleri arasında bir uyumsuzluk varsa, ona ikiyüzlü deriz. Bir kişinin nitelikleri ile sözleri arasındaki bu bağlantı, insanlar sözleriyle hareket ettikleri ya da kendilerini sözleriyle ifade ettikleri için vardır. Bu açıdan Tanrı da farklı değildir. Söylediklerinden dolayı Tanrı'nın nasıl biri olduğunu biliriz. Ve söyledikleri O'nun nasıl biri olduğunu yansıtır. O ikiyüzlü değildir. O'na güveniriz ve bu nedenle sözlerine de güveniriz. Kutsal Yazılar'ın üstünlüğünü kabul ederiz çünkü yazarının üstünlüğünü kabul ederiz. Reformcu Jean Calvin (1509-1564) şu sonuca varır: “Kutsal Yazılar'a Tanrı'ya borçlu olduğumuz saygının aynısını borçluyuz, çünkü Kutsal Yazılar'ın tek kaynağı O'dur.”⁵

Dirilmiş olan Mesih, Matta 28:18'de “Gökte ve yeryüzünde bütün yetki bana verildi” der. Kut-

sal Kitap'ın kendisi de Mesih'e üstünlük atfeder. Koloseliler 1:18 Mesih için, "Bedenin, yani kilisenin başı O'dur. Her şeyde ilk yeri alsın diye başlangıç olan ve ölümler arasından ilk doğan O'dur" der. Öyleyse tüm yetki Mesih'e aitken ve yalnızca O üstünken, Kutsal Yazılar'a neden yetki ve üstünlük atfedelim?

Bunun yanıtı, kendi yetkisinin Kutsal Yazılar'da kalıcı bir şekil almasını sağlamak için Mesih'in elçilere yetki vermesidir. Teolog Kevin Vanhoozer şöyle der: "Elçiler, İsa'nın kişiliğinin ve işinin yetkili yorumcularıdır; yazılı söylemleri iletişimsel eylemin üçlü işlevinin ayrılmaz bir parçası olan Mesih olayının anlamını yazanlardır. ... Sadece Kutsal Yazılar'da kilise Tanrı'nın sözünü yazılı (ve dolayısıyla kalıcı) bir biçimde alır."⁶

Bazen insanlar Kutsal Yazılar'ın yetkisini gölgede bırakmak için Mesih'in yetkisini öne sürerler. Mesih'in mesajını ölçüt olarak kullanarak Kutsal Yazılar'da kendi yollarını seçerler. Ancak bu şu soruyu akla getirir: Hangi Mesih? Benim Mesih anlayışım mı, yoksa sizin Mesih anlayışınız mı?

İyi haber şu ki, Mesih'in kendisi bu belirsizliği önlemiştir. Elçilerini, kendisinin kim olduğu ve

neleri başardığı konusunda doğru bir kayıt ve yorum iletmeleri için görevlendirmiştir (Yu. 14:25-26; 15:26-27; 16:13-15). Gerçek Mesih, Kutsal Yazılar'da bulduğumuz Mesih'tir. Bu nedenle, Mesih'in üstünlüğü Kutsal Yazılar'ın üstünlüğü hâline gelir.

Bir an için her şeye gücü yeten bir Yaratıcı olduğunu ve insanlıkla iletişim kurmak istediğini düşünün. Sizce bunu yapabilir miydi? Elbette yapabiliirdi. Ne de olsa her şeye gücü yeter; her şeyi yapabilir. Peki sizce böyle bir Varlık iyi bir iş çıkarır mıydı? Elbette çıkarırdı. İstedığı her şeyi istediği şekilde yapabilir.

Sahip olduğumuz şey tam olarak budur: sevgisinde insanlıkla iletişim kuran ve iyi bir iş çıkaran, her şeye gücü yeten bir Tanrı. Dolayısıyla sevgi dolu bir Tanrı'ya olan inanç, Kutsal Yazılar'ın yetkisine olan inancı gerektirir. Tanrı kendisini Kutsal Yazılar'da açıklamayı seçmiştir ve Tanrı yaptığı işte iyidir.

Tabi olmak kişiseldir

Tanrı'nın üstünlüğü ile Kutsal Yazılar'ın üstünlüğü arasındaki bu bağlantının birkaç önemli sonucu vardır.

Birincisi, biz Kutsal Kitap'a tapınmıyoruz. Onu severiz. Ona saygı duyarız. Ona itaat ederiz. Ona güveniriz. Ama ona tapınmayız.

Bazen insanlar, Kutsal Yazılar'a duyulan saygı, tapınmaya dönüştüğünde “bibliolatry” den, yani Kutsal Kitap putperestliğinden söz ederler. Bir keresinde birinin Tanrı'ya babalık şefkati için, İsa'yı gönderdiği için ve bize Kutsal Kitap'ı verdiği için şükrederek uzun uzun dua ettiğini duymuştum. Bu dua edenin onayladığı şeyde yanlış bir şey yoktu, ancak Baba, Oğul ve Kutsal Kitap'tan oluşan bir “üçlülük” tasavvur ediyor gibiydi. Kutsal Yazılar, Kutsal Kitap'ın öneminden bu şekilde bahsetmez.

Yine de Kutsal Kitap'ı putlaştırma tehdidine verilecek yanıt, Kutsal Yazılar'a olan saygımızı azaltmak değildir. Yanıt, Kutsal Yazılar'ı Tanrı'nın sesi olarak görmektir. Bir habercinin önünde eğilmezsiniz; bir kralın önünde eğilirsiniz. Kutsal

Kitap'ın önünde eğilmezsiniz; Tanrı'nın önünde eğilirsiniz.

İkinci olarak, Tanrı'nın üstünlüğü Kutsal Yazılar'ın üstünlüğünün temelidir. İkisi birlikte yürür. Liberal Hristiyanlar, Tanrı'nın üstünlüğünü kabul etmekten yeterince mutludurlar, ancak Kutsal Yazılar'ın yetkisini sorgularlar. En iyi ihtimalle, Kutsal Kitap'ı Tanrı'nın bizimle iletişim *kurabilmesinin* bir yolu olarak görürler, ama en yüce yetkimiz olarak görmezler. Roma Katolik Hristiyanları, Tanrı'nın üstünlüğünü kabul ederler ancak Kutsal Yazılar'ı üstün olarak görmezler. Bunun yerine Kutsal Yazılar'ı gelenek ve diğer yetki kaynaklarının yanına yerleştirirler. Ancak Kutsal Yazılar, Tanrı'nın sesini duyduğumuz yerdir. Tanrı'nın kendi yetkisini yerleştirmeyi seçtiği yer burasıdır. "Hükümetimin yetkisine saygı duyuyorum ama çıkardığı yasaları görmezden geleceğim" diyemeyiz. Bir hükümetin yetkisi yasalarıyla ifade edilir, dolayısıyla hükümete tabi olmak da bu yasalara tabi olmakla ifade edilir. Kutsal Kitap için de aynı şey geçerlidir. Tanrı'nın yetkisi Sözü'nde ifade edilir ve Tanrı'ya tabi olmak bu Söz'e tabi olmakla ifade edilir.

Daha önce de söylediğimiz gibi, bir habercinin önünde eğilmezsiniz; onun temsil ettiği kralın önünde eğilirsiniz. Ama haberciyi de görmezden gelmezsiniz. Tam tersine. Habercinin söylediklerine tabi olursunuz çünkü o kral adına konuşur. “Kralı onurlandıracağım ama bunun ne anlama geldiğine ben karar veririm” diyemezsiniz. Hayır, kral hem ne istediğine hem de isteğini nasıl iletceğine –bu durumda bir haberci aracılığıyla iletceğine– karar verir. Krala olan bağlılığınız onun habercisinin sözlerine de bağlılık gerektirir.

Aynı şekilde, Tanrı’ya tabi olduğumuzu söyleyip bunun ne anlama geldiğine kendimiz karar verme hakkını elimizde tutamayız. Tanrı’nın ne istediğini Tanrı belirler. Ayrıca iradesini nasıl açıklayacağını da Tanrı belirler. Kimimizin Kutsal Yazılar’ı yetkimiz olarak seçmesi kimimizin ise seçmemesi bizim tercihimiz değildir. Tanrı’nın kendisi bu seçimi yapmıştır. O, kendisini Mesih’te vahyetmeyi ve bu vahyin bir kaydı olan Kutsal Yazılar’ı bize vermeyi seçmiştir. Bu nedenle Kutsal Kitap’a tabi olur ve onu en üstün yetkimiz yaparız.

Navigasyonumuza geri dönelim. Navigasyonlar size sadece bir rota göstermekle kalmaz, aynı

zamanda yolculuğunuz sırasında size sesli talimatlar da verir. Size bir sır vereyim: telefonunuzun içinde bir yol atlasını inceleyen ve siz ilerlerken komutlar veren küçük bir adam yok. Duyduğunuz şey otomatik bir sestir.

Sistem, bana kişisel bir deneyim –gerçek bir insan sesiyle etkileşim– yaşatmak üzere tasarlanmış. Ancak gerçek bir insan sesinin kaydı olsa da, gerçek bir insanın varlığı söz konusu değil. Bu sadece bir bilgisayarın gerektiği gibi bir araya getirdiği bir grup ses dosyası. Ve sonunda, yanlış bir telaffuzla kendini ele verir. Bazı navigasyonlarda, bir ünlünün sesini almak için ekstra ödeme yapılabiliyorsunuz. En sevdiğiniz film yıldızının arabada sizinle birlikte olmasını ve size ne yapmanız gerektiğini söylemesini tercih edebilirsiniz. Ancak arabada yanınızda olan ünlü kişi hiç de yanınızda değildir. Ve o ünlünün kullandığı arabanın sizin küçük arabanızdan çok daha lüks olduğundan emin olabilirsiniz.

Kutsal Kitap bir navigasyondan daha az kişisel gelebilir çünkü sayfalarından çıkan duyulabilir bir ses duymayız (tabii ki sesli bir Kutsal Kitap dinlemiyorsanız). Ama aslında Kutsal Kitap'la

etkileşimimiz çok ama çok daha kişiseldir. Bir navigasyonda bir ses duyarsınız, ama bir insanla karşılaşmazsınız. Kutsal Kitap'ta bir ses duymayabilirsiniz, ama bir kişi ile karşılaşabilirsiniz. Kutsal Ruh aracılığıyla, Tanrı'nın kendisi Kutsal Kitap okunurken ve vaaz edilirken konuşur. İşte bu yüzden Kutsal Yazılar en üstün yetkimizdir; çünkü Tanrı'nın sesidir.

Kutsal Yazılar'ın üstünlüğünün bu kadar iyi bir haber olmasının nedeni budur. Ölü bir metne sıkı sıkıya bağlı kalmak hiç de eğlenceli olmazdı. Futbol kuralları oyunun gerekli bir parçasıdır, ama kimse onları zevk için okumaz. Yaşam veren bir yanı yoktur. Ancak Kutsal Kitap sadece itaat etmemiz gereken bir kurallar dizisi değildir. Onun yetkisi, hükmü iyi olan iyi bir Tanrı'nın yetkisidir. Aden Bahçesi'nde Şeytan Tanrı'yı, yönetimine direnilmesi gereken zalim bir despot olarak tasvir etti. Bu, o zaman da bir yalandı, şimdi de bir yalan. Kutsal Yazılar aracılığıyla Tanrı'nın üzerimizde iddia ettiği üstünlük, sevgi dolu, özgürleştirici, yaşam veren bir Tanrı'nın sevgi dolu, özgürleştirici, yaşam veren yönetimidir. Eğer bundan şüphe etmek için bir nedenimiz varsa, o zaman

çarmıha bakabiliriz, çünkü çarmıhta Tanrı'nın sevgisini tüm yüksekliği, derinliği ve genişliğiyle görürüz (Rom. 5:8).

Üstünlüğün diğer yüzü tabi olmaktır. Eğer Kutsal Yazılar aracılığıyla Tanrı üstünse, o zaman uygun yanıt, tabi olmaktır. Ancak her zaman sevgi dolu bir Baba'nın sevgi dolu yönetimine tabi olduğumuzu unutmayalım.

DÜŞÜNÜN veya TARTIŞIN

1. Tanrı'nın vahyi kimdir? Tanrı'nın Kutsal Yazılar'daki vahyi bu Kişi'yle nasıl ilişkilidir?
2. Üstünlük neden kişiseldir? Bu, imanlilar olarak bizim için ne anlama gelir? Bunu günlük yaşamınızda nasıl görüyorsunuz?
3. "Haberci ve kral" benzetmesini Kutsal Kitap'ı putlaştırmayı anlamada faydalı buldunuz mu? Neden faydalı buldunuz ya da neden faydalı bulmadınız?

– 3 –

Kutsal Yazılar Ne Zaman Üstündür?

Kapsamlı Bir Yetki

Bir anlamda, “Kutsal Kitap diyor ki...” ifadesi, Hristiyanlar arasındaki her türlü tartışmayı çözmelidir çünkü Kutsal Yazılar ne diyorsa ona tabi olmak zorundayız. Ancak muhtemelen deneyimlerinizden işlerin bu kadar basit olmadığını biliyorsunuzdur. Bu, Kutsal Yazılar’ın üstünlükten yoksun olduğu anlamına gelmez. Ancak üstünlüğünün kapsamı konusunda net olmamız gerekir.

Doğru anlaşıldığında üstündür

Kutsal Yazılar doğru anlaşıldığında üstündür. Yine, kraldan bir mesaj getiren habercimizi düşünün. Bir gün haberci, “Kral herkesin yolun sağından gitmesini buyuruyor” der. Ama diyelim ki siz de şöyle diyorsunuz: “Bence bu, hayatımız boyunca izlediğimiz yolu tanımlamak için kullanılan bir metafor ve kral ‘sağdan gidin’ diyerek bizden doğru yol olduğunu düşündüğümüz yoldan gitmemizi bekliyor.” Krala itaat etmiş oldunuz mu? Onun sözünün üstünlüğüne saygı göstermiş oldunuz mu? Belli ki hayır. Aynı şekilde, Kutsal Yazılar da ancak doğru anlaşıldığında üstündür.

Kutsal Yazılar’ın üstünlüğüne büyük bir bağlılık duyan hakiki ve sadık Hristiyanlar, Kutsal Yazılar’ın ne öğrettiği konusunda farklı fikirlere sahip olabilirler. Bu nedenle bazen “Kutsal Kitap diyor ki” ifadesine karşılık “Katılmıyorum; bence Kutsal Kitap başka bir şey diyor” yanıtı ortaya çıkacaktır. Her iki taraf da Kutsal Yazılar’ın üstünlüğüne bağlıdır, ancak yine de farklı fikirlere sahiptir.

Bu da şu soruyu akla getirir: O hâlde Kutsal Yazılar’ı nasıl doğru anlayabiliriz? Kutsal Kitap’ı

doğru anlamak yorumbilimi disiplindir ve başka bir zamanın konusudur. Ancak şimdilik üç gerçeğin altını çizmek önemlidir:

Bilmemiz gereken şeyler açıktır

Anlaşılması zor olan birkaç bölüm ve ayırt edilmesi zor olan bazı konular vardır. Ancak Mesih'i izlemek söz konusu olduğunda, *bilmemiz gereken şey açıktır*. 2. Petrus 1:3-4 şöyle der:

Kendi yüceliği ve erdemiyle bizi çağıranın tanrısal gücü, kendisini tanımamız sonucunda yaşamamız ve Tanrı yolunda yürümemiz için gereken her şeyi bize verdi. O'nun yüceliği ve erdemi sayesinde bize çok büyük ve değerli vaatler verildi. Öyle ki, dünyada kötü arzuların yol açtığı yozlaşmadan kurtulmuş olarak, bu vaatler aracılığıyla tanrısal özyapıya ortak olabilirsiniz.

“Tanrı yolunda yürümemiz için gereken her şey[e]” sahibiz ve buna Kutsal Yazılar'ın “çok büyük ve değerli vaatler[inde]” sahibiz. Tanrı bizi karanlıkta bırakmamıştır. Bizim sorunumuz bilgi

eksikliği değildir. Sorunumuz Tanrı'nın isteğine direnmemizdir. Bu da bizi ikinci noktaya götürür.

Alçakgönüllü yüreklerle gelmeliyiz

Kutsal Yazılar'ı doğru anlamanın bir numaralı anahtarı *alçakgönüllü bir yürektir*. Teoloji diplomasına ya da Kutsal Yazılar'ın ilk yazıldığı dilleri bilmeye ihtiyacınız yoktur. İhtiyacınızı kabul etmeye ve yaşamınızı teslim etmeye istekli alçakgönüllü bir yüreğe ihtiyacınız vardır.

Yüreklerimiz Tanrı'nın isteğine direndiğinde, Kutsal Yazılar'ın sözlerini –genellikle bilinçsizce– kendi bakış açımıza uydurmak için çarpıtmaya başlarız. Kutsal Yazılar'ın (ya da Tanrı'nın) iddialarını nitelemek ya da yeniden yönlendirmek için (söz konusu metnin tarihsel ve kültürel bağlamını tanımak gibi) normalde iyi olan yorum-bilimi araçlarını kullanırız. Örneğin, yasacılar kurtuluşlarına katkıda bulunduklarını hissetmek isterler, bu nedenle Kutsal Yazılar'ın buyruklarına odaklanırlar ve doğuştan gelen yetersizliğimiz ve Tanrı'nın lütufkâr sevgisi hakkında söylediklerini küçümserler. Liberaller Kutsal Yazılar'ın bazı

buyruklarından ve bu buyruklarla çağdaş kültür arasındaki uyumsuzluktan rahatsız olurlar, bu nedenle Kutsal Yazılar'ın bazı taleplerini, artık aştığımız ilkel bir kültürün özellikleri olarak küçümserler.

Tek başımıza değiliz

İyi haber şu ki, Kutsal Kitap'ı okurken *tek başımıza değiliz*. Tanrı'nın halkı var; bilgeliklerinden yararlanabileceğimiz çağlar boyunca yaşamış Hristiyanlar ve yerel kilisemizde Kutsal Yazılar'ın ne anlama geldiğini açıklayabilecek insanlar var. Ama daha da iyisi, bizimle birlikte yaşayan Tanrı'nın kendisi var. Kutsal Ruh, yüreklerimizi alçaltarak ve Tanrı'nın isteğine karşı direncimizi kırarak Tanrı'nın Sözü'nü aydınlatır. (Kutsal Kitap'ı anlamamıza yardım eden Hristiyanlar da Ruh'un bir armağanıdır, çünkü onları başkalarına öğretmek üzere donatan Ruh'tur [1.Ko. 12:4-11].)

Her birimizin yapması gereken, *anladığımız şekliyle* Kutsal Yazılar'a tabi olmaktır. Örneğin, Kutsal Kitap'ın yeni antlaşma imanlılarının pazar gününü çalışmaktan kaçınarak Şabat olarak

tutmaları gerektiğini öğrettiğini düşünüyorsanız, o zaman pazar gününü çalışmaktan kaçınarak Şabat olarak tutmalısınız. Öte yandan, Şabat'ın Mesih'in sunduğu dinlenmeyle tamamlandığını düşünüyorsanız, o zaman pazar günü ne yaptığınız konusunda daha rahat olabilirsiniz.

Pavlus Romalılar 14'te bu noktaya değinir: "Kimi bir günü başka bir günden üstün sayar, kimi her günü bir sayar. Herkesin kendi görüşüne tam güveni olsun" (5. ayet). Pavlus bize "tartışmalı konular" da kavga etmememizi söyler (1. ayet). Onun endişesi, bu şekilde inançlarınızı çiğneyebileceği, belki de sizi vicdanınıza aykırı davranmaya teşvik edebileceği, hatta sizi baskı altına alabileceğidir. "Hiçbir kardeşin yoluna" Kutsal Yazılar'ı anladıkları şekliyle kabul etmelerini engelleyebilecek "sürçme ya da tökezleme taşı koymamaya kararlı ol[malıyız]" (13-15. ayetler).

Ancak Pavlus'un Romalılar 14'teki argümanının Kutsal Yazılar'ın üstünlüğüne olan inanca dayandığına dikkat edin. Kutsal Yazılar bizim en yüce yetkimiz olduğu için, başkaları bizimle aynı fikirde olmasa bile, her birimiz onun öğrettiğini

düşündüğümüz şeylere itaat etmeliyiz. Sonunda, Kutsal Yazılar'a boyun eğmek zorundayız çünkü o Tanrı'nın Sözü'dür.

Son günde Tanrı'nın huzurunda durduğunuzu düşünün. Bunlardan hangisini söylemeyi tercih ederdiniz?

- “Hristiyanların bu konuda fikir ayrılığına düştüğünü görebiliyordum ama şimdi Kutsal Kitap'ın bu konuda ne öğrettiğini yanlış anladığımı fark ediyorum. Ama ne anlama geldiğini düşündüğüm şeye itaat etmek için elimden geleni yaptım.”
- “Hristiyanların bu konuda fikir ayrılığına düştüğünü görebiliyordum ve düşündüğüm şeyin doğru olduğu ortaya çıktı. Ama çoğu zaman diğer insanların yaptıklarına uydum.”
- “Hristiyanların bu konuda aynı fikirde olmadığını görebiliyordum, bu yüzden ne yaptığımın önemli olmayacağını düşündüm.”

Elbette o gün Mesih'e gerçekten iman eden herkes için lütuf olacaktır. Ancak "Aferin, iyi ve güvenilir köle" (Mat. 25:23) sözlerini duymak istiyorsak, anladığımız şekliyle Kutsal Yazılar'a boyun eğmeliyiz.

Bu, her konu ve her metinde hakkında ne düşündüğünüzü tam olarak çözmeniz gerektiği anlamına gelmez. Yerel kilisenizin öğretisini takip etmenizde bir sakınca yoktur. Ancak kendinizi bir konuda farklı bir görüşe sahip bulduğunuz bir nokta olabilir. Bir sonraki en iyi adımınız, yeniden düşünmek olacaktır. Bu konuyu kilise önderlerinizle konuşun. Sahip oldukları görüşün nedenlerini araştırın. Hemen sizin haklı, onların haksız olduğunu varsaymayın. Yanılıyor olabileceğiniz gerçeğine açık olun.

Unutmayın, alçakgönüllülük Kutsal Kitap'ı doğru anlamanın anahtarıdır. Ama sonuçta vicdanınıza sadık kalmalısınız. İnsanlardan ziyade Tanrı'ya itaat etmelisiniz (Elç. 5:29) ve bu da Kutsal Yazılar'ın öğretilerine anladığınız şekliyle itaat etmek anlamına gelir. Umarım önderleriniz Romalılar 14'ün ruhuna uygun olarak buna saygı

gösterirler.

Hitap ettiği şeyde üstündür

Yukarıda gördüğümüz gibi, Kutsal Yazılar'ın vaatlerinde Tanrı bize "Tanrı yolunda yürümemiz için gereken her şeyi bize verdi" (2.Pe. 1:3-4). "Her şey" sözcüğünü vurgulamak önemlidir. Hiçbir şey eksik değildir. Tanrı yolunda yürümek için bilmemiz gereken her şey Kutsal Yazılar'da açıklanmıştır.

Ancak "için" sözcüğünü de vurgulamamız gerekir. Kutsal Kitap bize "Tanrı yolunda yürümek için" ihtiyacımız olan her şeyi verir; *her şey için* ihtiyacımız olan her şeyi *değil*. Kutsal Kitap bir arabanın tamiri konusunda en üstün yetki değildir. Ya da futbol kuralları konusunda. Ya da çikolatalı kek pişirme konusunda. Ya da yeni bir telefon için en iyi fiyat konusunda. Kutsal Kitap'ın ele almadığı bir sürü konu vardır. Bu konularda başka bir yere bakmamız gerekir.

Ancak Kutsal Kitap bu konulara değinmiş olsaydı, o zaman bu alanlarda da en üstün yetki olurdu. Mesele Kutsal Kitap'ın söylediği bazı şeylerin yetkili olup diğerlerinin olmaması değildir.

Örneğin, bazen insanlar Kutsal Kitap'ın iman konularında yetkili olduğunu, ancak bilim ve tarih konularında yetkili olmadığını söylerler. Hayır, Kutsal Kitap onayladığı her konuda yetkilidir. Yine de, arabanızı tamir etmek istiyorsanız, başka bir yere bakmanızı öneririm. YouTube videoları iyi bir seçenektir. Ya da daha iyisi, arabanızı tamircinize götürün ve bırakın o halletsin.

Ancak... Kutsal Kitap, kendisinin doğrudan değinmediği konulara bile yaklaşmak için bir bağlam ya da çerçeve sağlar. Kutsal Kitap, Facebook'tan bahsetmez. İnanın bana, kontrol ettim. Size nasıl YouTube videosu yükleyeceğinizi ya da Instagram'da bir şeyler satacağınızı da söylemez. Ancak Kutsal Kitap sosyal medya kullanımımızla ilgili konuşur. Başkalarının onayı için yaşamaya ("insandan korkmak" dediği şeye, Özd. 29:25) karşı uyarır. Bizi kendi kimliğimizi yaratmaya karşı uyarır ve bunun yerine Mesih'te bize bahşedilen kimliğe işaret eder. Bize insan hayatının, hayatlarımızı bir bütün olarak gören bir insan topluluğu içinde şekillenmiş bir hayat olduğunu hatırlatır.

Kutsal Kitap kendi tanımladığı sınırlar dahilinde üstündür

Eğer Kutsal Kitap ruhsal ya da teolojik bir konuya uzun uzadıya değinmiyorsa, o zaman bu konu hakkında bilgi sahibi olmamız muhtemelen önemli değildir. Örneğin, bazı insanlar melekler arasında hiyerarşi olabileceğini düşünmektedir. Kutsal Kitap birkaç meleği “başmelek” olarak adlandırır, bunlar bir tür melek gözetmenleri gibi görünmektedir. Koloseliler 1:16 ayeti “yerde ve gökte, görünen ve görünmeyen her şey –tahtlar, egemenlikler, yönetimler, hükümlerlikler–” Mesih’te yaratıldı der. Dolayısıyla belki de gökteki tahtlar, egemenlikler, yönetimler ve hükümlerlikler farklı melek türleridir.

Belki de. Ancak Kutsal Yazılar bu ayrıntı konusunda açık ya da net değildir. Ve durum böyle olduğunda, bu bilmemize gerek olmadığına dair iyi bir işarettir. Unutmayın: Tanrı işinde iyidir. Bilmemiz gerekenleri bize açıkça bildirmiştir. Yani bir şey açık değilse, muhtemelen onu bilmemize gerek yoktur. Bu özel durumda, bilmemiz gereken şey Tanrı’nın bizimle ilgilendiğidir; ba-

zen melekler aracılığıyla, bazen doğrudan, bazen de diğer insanlar aracılığıyla. İhtiyaçlarımızı meleklerle değil, dua ederek Tanrı'ya iletebileceğimizi bilmemiz gerekir.

Buradaki nokta, Kutsal Yazılar'ın üstünlüğünün sınırlarının etkin bir şekilde kendi kendine dayatılmış olduğudur. Kutsal Yazılar'ın kendisi (ya da daha doğrusu Kutsal Yazılar aracılığıyla konuşan Tanrı) kapsamının sınırlarını belirler. Kutsal Yazılar'ın değinmediği konularda başka yerlere bakmamız gerekir. Ancak onayladığı her konuda Kutsal Kitap üstündür. Kutsal Yazılar'ın üstünlüğünün temel anlamına geri dönelim: Kutsal Kitap'ın söyledikleri ile başka herhangi bir şeyin söyledikleri arasında seçim yapmak zorunda kaldığımızda, her seferinde Kutsal Kitap'ı seçeriz.

DÜŞÜNÜN veya TARTIŞIN

1. “Tanrı yolunda yürümemiz için gereken her şey[e]” sahip olduğunuzu bilmek sizi nasıl rahatlatıyor? Tanrı’nın Kutsal Yazılar aracılığıyla ihtiyacınız olanı sağlamanın bazı yolları nelerdir?
2. Alçakgönüllülük ve tabi olma eksikliği Kutsal Yazılar’ın sözlerinin çarpıtılmasına nasıl yol açabilir? Aklınıza bir örnek geliyor mu?
3. Kutsal Ruh tarafından donatılmış ve Kutsal Kitap’ı daha iyi anlamınıza yardım etmiş olan iki ya da üç öğretmeni düşünün. Onlar için Tanrı’ya şükredin. Öğrettikleri şeylerden özellikle hangisi size yardımcı oldu ya da sizi teşvik etti?

– 4 –

Üstünlük Neden Önemlidir?

Hayati Bir Yetki

Tüm bunlar çok ilginç, diye düşünüyor olabilirsiniz, ama gerçekten önemli mi? Bütün bu yaygara neden? Neden bunu temel bir doktrin hâline getiriyoruz? Yanıt, kilise tarihinin önemli anlarında, Kutsal Yazılar'ın üstünlüğü ya hep ya hiç meselesi olmuştur. Bugün de durum farklı değildir.

Reformasyon'un düşüncesi genellikle Latince “yalnızca” anlamına gelen beş “sola” olarak özetlenir. Yalnızca Mesih tarafından, yalnızca iman yoluyla, yalnızca lütuf sayesinde kurtulduğumuza inanıyoruz ve yalnızca Kutsal Yazılar'a boyun

eğiyoruz. Ve tüm bunlar yüceliğin yalnızca Tanrı'ya ait olduğu anlamına gelir. “Yalnızca Kutsal Yazılar” aslında Kutsal Yazılar'ın üstünlüğünü tanımlamanın başka bir yoludur: Yalnızca Kutsal Yazılar bizim en üstün yetkimizdir.

Ancak, yalnızca Kutsal Yazılar, tek başına Kutsal Yazılar anlamına *gelmez*. “Kutsal Yazılar ve başka hiçbir şey” demiyoruz. Bunun yerine, “üzerinde ya da ona eşit hiçbir şey olmayan Kutsal Yazılar” diyoruz. Daha önce gördüğümüz gibi, haklı olarak saygı duyduğumuz başka yetki kaynakları da vardır. Tanrı hakkında ne düşündüğümüz söz konusu olduğunda, geleneksel olarak dört bilgi kaynağı tanımlanmıştır:

- mantık
- deneyim
- gelenek
- Kutsal Yazılar.

Dördü de önemlidir. Kutsal Yazılar'ın üstünlüğü mantık, deneyim ya da gelenekten vazgeçtiğimiz anlamına *gelmez*.

ÜSTÜNLÜK NEDEN ÖNEMLİDİR?

- ✦ Bilim, tarih, arkeoloji, antropoloji ve psikolojinin bulgularından yararlanarak mantığın yetkisine saygı duyarız. Akıl dışı, mantıksız veya çelişkili argümanları reddederiz.
- ✦ Deneyimin yetkisine saygı duyarız. Düşüncelerimizin hayata uygun ve uygulanabilir olmasını isteriz ve günlük rutinlerimizi gerçekleştirirken genellikle fiziksel duyularımıza güveniriz.
- ✦ Geleneğin yetkisine saygı duyarız. Bunun nedeni yüzyıllar boyunca diğer Hristiyanların –tıpkı bizim gibi Kutsal Ruh’un ikamet ettiği Hristiyanların– düşüncelerine değer vermemizdir. Belirli bir konu hakkında düşünen ilk insanlar olmama ihtimalimiz yüksektir ve bu nedenle diğer insanların söylediklerinden ve yaptıklarından bir şeyler öğrenmek isteriz.

Mantık, deneyim ve gelenek bizim için önemli olmalıdır. Her birinin düşünce ve davranışlarımızda belirli bir düzeyde yetkisi vardır. Ancak Kutsal Kitap her zaman en üstte yer alır. Kevin Vanhoozer'ın dediği gibi, "Kutsal Yazılar teolojide tek kaynak olması anlamında yalnız değildir; daha ziyade, 'yalnızca' Kutsal Yazılar teolojide *birincil* ya da *en üstün* yetkidir."¹

Öyleyse, birbiriyle çelişen iddialarla karşı karşıya kaldığımızda ne yapacağız? Peki ya Kutsal Kitap'ın öğretisi benim deneyimlerimle ya da bilimin son iddialarıyla uyuşmuyorsa? Yapılacak ilk şey, görünüşte birbiriyle çelişen bu iddiaların uzlaştırılıp uzlaştıramayacağını görmektir. Kutsal Kitap'a geri dönebilir ve konunun farklı bir şekilde anlaşılıp anlaşılamayacağını görebiliriz. Bu, teolojik bir zayıflık belirtisi değildir; bu bir güven ve alçakgönüllülük belirtisidir. Kutsal Kitap'ın doğru olduğundan eminiz ve bu yüzden zor sorular sormaktan mutluluk duyuyoruz. Ve onu yanlış okumuş olabileceğimizi kabul edecek kadar da alçakgönüllüüz.

ÜSTÜNLÜK NEDEN ÖNEMLİDİR?

Örneğin gelenek, Kutsal Yazılar'a ilişkin anlayışımız raydan çıktığında bizi uyaran bir alarm gibi hareket edebilir. Diyelim ki Kutsal Yazılar hakkındaki anlayışınız kilisenizin inanç açıklamalarıyla ya da çoğu Hristiyan'ın bir bölümü okuma biçimiyle çelişiyor. Sizin haklı, diğer herkesin haksız olması mümkündür. Reformcular, Yeni Antlaşma'da yer alan ve yalnızca Mesih'in işine iman ederek Tanrı'yla doğru bir ilişki kurabileceğimiz öğretisini yeniden keşfettiklerinde, Reformasyon'da olan da esasen buydu. Ancak sizin durumunuzda yanlış anlamış olma ihtimalinizin daha yüksek olduğunu ve yeniden düşünmeniz gerektiğini nazikçe önerebilir miyim? Üstünlük kartını oynamadan önce iki kez düşünmenizi tavsiye ederim.

Galileo ve Kutsal Yazılar'ın öğrettiklerini yeniden düşünme ihtiyacı

İtalyan gökbilimci Galileo Galilei (1564-1642), Roma Katolik Kilisesi'nin dünyanın evrenin merkezi olduğunu öğrettiği bir dönemde dünyanın güneşin etrafında döndüğü iddiasını savundu. Onun yazıları, Katolik Kilisesi içindeki sapkınlığın kökünü kazıma-ya odaklanmış bir girişim olan Engizisyon tarafından soruşturuldu.

Galileo, Kutsal Kitap'ın yeniden yorumlanması gerektiğini savunarak fikirlerinin Kutsal Kitap'la tutarlı olduğunu iddia etti. Ancak Reformasyon'un meydan okumasından sonra köşeye sıkıştırılmış bir Katolik Kilisesi için bu girişim bir Protestan sapkınlığı kokuyordu. Roma Katolik Kilisesi, Kutsal Kitap'ın ne öğrettiğini beyan etme hakkına kendilerinin sahip olduğunu iddia ediyordu, bu nedenle Galileo'nun, Roma Katolik Kilisesi'nin öğretilerine meydan okumaya hakkı olmadığını düşünüyorlardı.

Bu yüzden 1616’da Engizisyon, güneş merkezliliğin “aptalca ve saçma” olduğunu ve “birçok yerde Kutsal Kitap’ın anlamıyla açıkça çeliştiği için resmen sapkın” olduğunu ilan etti. Galileo birkaç yıl boyunca davasından vazgeçmedi. Ancak 1632’de *İki Büyük Dünya Sistemi Hakkında Diyalog* kitabını yayınladı. Kitap basitçe iki bakış açısını tanımladığını iddia ediyordu. Ancak Katolik önderliği bunun güneş merkezli sistemin örtülü bir savunusu olduğuna karar verdi. Galileo 1633 yılında Engizisyon tarafından yargılandı, suçlu bulundu ve hayatının geri kalanını ev hapsinde geçirdi.

Bugünlerde kimse güneşin dünyanın etrafında döndüğünü düşünmüyor. Evet, Kutsal Kitap güneşin doğduğundan ve gökyüzünde yol aldığından bahseder (Mez. 19:6). Ama günlük gazeteniz de öyle. Mezmur 19 bir şiirdir ve şiirin kendine özgü kuralları, özellikle de mecaz ve tasvir kullanımı vardır. Ancak şiir yine de gerçek bilgiyi iletebilir ve gerçek yetkiyi uygulayabilir.² Ve aslında, gü-

neşin doğuşunun dili şiirle sınırlı değildir. BBC'nin internet sitesindeki günlük hava durumu tahminleri “güneşin doğuş” zamanını da içerir. Bu şekilde konuşuyoruz çünkü bize güneş doğuyormuş gibi geliyor. Bu bilimsel bir dil olmayabilir, ancak her sabahı nasıl deneyimlediğimizi anlatmanın yararlı bir yolu olmaya devam ediyor. Bu dili kullanmak bizi dünya merkezli bir güneş sistemine bağlamaz.

Galileo haklıydı: Kutsal Kitap gökbilimi bulgularıyla tutarlı bir şekilde yorumlanabilir. Araştırmaları bizi bilim ve Kutsal Kitap arasında değil, Kutsal Kitap'ın yanlış ve doğru okunması arasında bir seçim yapmaya zorluyordu.

Kutsal Yazılar'ın üstünlüğü bilimin iddialarıyla çelişmemizi gerektirebilir. Ancak ilk seçeneğimiz Kutsal Kitap'ın ve bilimin iddialarının uzlaştırılıp uzlaştırılamayacağını görmek olmalıdır; bu bazen Kutsal Kitap'ın söylediklerinden yanlış sonuçlar çıkardığımızı kabul etmek anlamına gelse bile.

Seçim yapmak zorunda kaldığımızda Kutsal Yazılar'ı seçeriz. Birbiriyle çelişen iki gerçekle karşılaştığımızda Kutsal Kitap'a inanırız. Birbiriyle çelişen iki eylem tarzıyla karşılaştığımızda Kutsal Kitap'ı takip ederiz. Mantık, deneyim ve gelenek Kutsal Yazılar için iyi birer *yol arkadaşıdır*. Ancak bunların Kutsal Yazılar'a *rakip* olmasına izin verirse sorunlar ortaya çıkar.

Kutsal Yazılar ve gelenek karşı karşıya

Kutsal Yazılar ve geleneğin karşı karşıya gelmesi, Reformasyon'da öne çıkan konulardan biriydi. Orta Çağ Katolikliği, Kutsal Yazılar'ın yetkisini memnuniyetle onaylıyordu. Ancak Kutsal Yazılar'ın yanına Katolik Kilisesi'nin geleneğini yerleştirmiştir. Daha doğrusu, Kutsal Yazılar'ı iki şekilde Kilise'nin yetkisinin içine yerleştirmiştir.

Birincisi, Katolik Kilisesi, Kutsal Yazılar'ı sadece kendisinin yetkiyle yorumlayabileceğini söylüyordu. Kutsal Yazılar sıradan insanların eline bırakılamayacak kadar muğlaktı. Kutsal Yazılar hakkında bazen birbiriyle rekabet eden bakış açıları göz önüne alındığında, Kilise yalnızca

kendisinin yetkili yorumu sağlayabileceğini iddia etmiştir. Kutsal Yazılar'ın üstünlüğü kavramsal olarak onaylanmıştı, ancak gücü boştu. Kilise, Kutsal Yazılar'ı sadece kendisinin yorumlayabileceğini söylediğinde, uygulamada üstün yetkiye sahip olan Kilise gelenekleri olmuş oluyordu.

İkinci olarak, Katolik Kilisesi, Ruh'un Kilise aracılığıyla konuşmaya devam ettiğini söylemiştir. Bu, Kutsal Yazılar'dan doğrudan doğruya doğrulanamayan doktrinlerin geliştirilmesini haklı çıkarmıştır. Örneğin, araf doktrini, çoğumuzun öldüğümüzde ruhlarımızın cennet için temizlenebilmesi amacıyla geçici bir azap yerine gideceğimiz inancıdır. Bunun Kutsal Kitap'ta hiçbir gerekçesi yoktur. Ancak Kilise'nin resmî öğretisi hâline gelmiştir.

Katolik Kilisesi hâlâ Kutsal Yazılar'ın yanında geleneğe de yer vermektedir. Roma Katolik inancının resmî açıklaması olan *Katolik Kilisesi Katesizmi*, ilahî vahyin "iki farklı aktarım biçimiyle" geldiğini söyler: Kutsal Yazılar ve Kutsal Gelenek.³ "Sonuç olarak, Vahyin aktarılması ve yorumlanmasının emanet edildiği Kilise, 'vahyedilmiş tüm gerçekler hakkındaki kesinliğini yalnızca Kutsal

Yazılar'dan almaz. Hem Kutsal Yazılar hem de Gelenek, eşit bağlılık ve hürmet duygularıyla kabul edilmeli ve onurlandırılmalıdır.'"⁴ *Kateşizm*'in, üstünlüğün sadece Kutsal Yazılar'a ait olduğunu açıkça reddettiğine dikkat edin. "Yalnızca" olduğu söylenen şey, Kilise'nin Kutsal Yazılar'ı yorumlama yetkisidir: "Tanrı Sözü'nü geçerli bir şekilde yorumlama görevi *yalnızca* Kilise'nin Majisteryumu'na, yani Papa'ya ve onunla birlik içinde olan piskoposlara verilmiştir."⁵

Martin Luther, Kutsal Kitap'ın öğretisi ile Kilise'nin öğretisi arasında bir seçim yapması gerektiğini fark ettiğinde Reformasyon'un kilit anlarından biri yaşanmıştır. Başlangıçta yeni bir kilise kurma niyeti yoktu. Mevcut Katolik Kilisesi'nin yenilenmesini umuyordu. Ama seçim yapmak zorunda kaldığında, Kutsal Yazılar'ı seçti. İşte Kutsal Yazılar'ın üstünlüğü budur.

Kilise, "Elçilerle peygamberlerden oluşan temel üzerine inşa [edilmiştir]. Köşe taşı Mesih İsa'nın kendisidir" (Ef. 2:20). "Elçiler" Yeni Antlaşma'nın ana kaynağıdır ve "peygamberler" terimi Eski Antlaşma Kutsal Yazıları için kullanılan geleneksel bir kısaltmadır. Kutsal Yazılar kilise

üzerine değil, kilise Kutsal Yazılar üzerine kurulmuştur. Kutsal Kitap uzmanı Stephen Dempster şöyle der: “Hristiyan Kilisesi, elinde bir Kutsal Kitap’la doğmuştur.”⁶ Dempster tarihsel bir noktaya değinmektedir: Yeni Antlaşma kilisesi Eski Antlaşma’yı kullanmış ve onun yetkisi altında yaşamıştır. Ancak bu tarihsel gerçek teolojik bir gerçeği pekiştirmektedir: Kutsal Kitap’ı yaratan kilise değildir ancak kiliseyi yaratan Kutsal Kitap’tır.

Gerçeğin temel direği

Geleneğin eşit yetkisini savunan Katolik teologların başvurduğu ayet, “kiliseyi” “gerçeğin direği ve dayanağı” olarak tanımlayan 1. Timoteos 3:15’tir. Katoliklere göre bunun nedeni, Kilise’nin doğru olanı ve dolayısıyla inanılması gerekeni onaylamasıdır.

Ancak Calvin’e göre, kilise gerçeği *belirlediği* için gerçeğin direği değildir; neyin doğru olduğunu belirleyen ve bunu bize Kutsal Yazılar’da ileten yalnızca Tanrı’dır. “İnsanlardan ödünç alınmış bir kesinlik elde edene kadar Tanrı’nın Sözü’nün belirsiz olduğu-

nu söylemek şok edici bir küfürdür.” Bunun yerine, kilise, Tanrı’nın söylediklerini *ilan ederek* Tanrı’nın sesinin dünyada duyulmaya devam etmesini sağladığı için gerçeğin direğidir. “Kilise gerçeğin direğidir,” der Calvin, “çünkü onun hizmeti sayesinde gerçek korunur ve yayılır.”

İlahi hakikat, genişletilmek ya da geliştirilmek için değil, korunmak ve ilan edilmek için Tanrı tarafından bize verilmiş kutsal bir emanettir. “Böylece Kilise, insanlar açısından gerçeği korur, çünkü vaazlarıyla onu ilan eder, saf ve eksiksiz olarak korur ve gelecek kuşaklara aktarır.”⁷

Kutsal Yazılar ve mantık karşı karşıya

Reformasyon’da geleneğin yetkisi Kutsal Yazılar’ın üstünlüğüne meydan okuduysa, Aydınlanma’da da –yani insan mantığını dünya görüşümüzün merkezine yerleştirerek modern dünyamızı şekillendiren entelektüel harekette de– Kutsal Yazılar’ın üstünlüğüne meydan okuyan mantığın yetkisiydi.

Ben çocukken, bir okul toplantısında beş bin kişinin doyurulması olayında “gerçekten” neler olduğunun anlatıldığını hatırlıyorum. Hatırlayacaksınız, İsa mucizevi bir şekilde beş bin erkeği ve bunun ötesinde kadınları ve çocukları sadece beş somun ekmek ve iki balıkla doyurmuştu. En azından Kutsal Kitap böyle söylemektedir (Mat. 14:13-21; Mar. 6:32-44; Lu. 9:10-17; Yu. 6:1-13).

Ama öğretmenimin başka bir açıklaması vardı. Görünüşe göre herkes yiyecek getirmişti, ama kimse beş bin kişiyle bölüşmek pahasına yiyecek almak istemiyordu. Ama genç çocuk yemeğini paylaşmayı teklif edince, diğer herkes utandığı için yiyeceklerini paylaştı. Bu, açık bir ahlaki dersle gelen bir yorumdu: sahip olduklarımızı paylaşmalıyız ve bunu yaparak başkalarını da cömert olmaya teşvik edebiliriz.

Ancak bu dahiyane yorum Kutsal Kitap’ın söyledikleriyle uyuşmamaktadır. Tüm Müjde anlatıları bu olayı açıkça güçlü bir mucize olarak tasvir eder. Gerçekten de, sadece Yuhanna beş somun ekmek ve iki balığın genç bir çocuk tarafından sağlandığından bahseder. Diğer üç Müjde çocuktan bahsetmez bile. Ve Müjde anlatıları daha iyi

bir haber olan daha büyük bir noktaya değinmektedir: İsa, halkının ihtiyaçlarını karşılayan Çoban-Kral'dır.

Peki, Kutsal Yazılar'ın düz anlamından bu şekilde sapmanın nedeni neydi? Yanıt, insan mantığının yetkisinin Kutsal Yazılar'ın yetkisinden üstün tutulmasıdır. Bilim, beş somun ekmek beş binden fazla insana nasıl yiyecek sağlayabildiğini açıklayamaz. Aslında, mantık böyle bir şeyin asla olamayacağını söyler. Ancak bu kez oldu.

Bu, Hristiyanların mantıksız olduğu anlamına gelmez. İman, mantıksız şeylerin mantıklı olduğunu iddia etmez. Ancak bu evrende görünenden daha fazlası olduğunu kabul eder. İnsanoğlunun anlayamayacağı ya da açıklayamayacağı şeyler olduğunu kabul eder. Doğaüstü bir Tanrı ile doğaüstü bir alemini kabul eder. Gerçekten de, dünyayı yoktan var eden bir Tanrı'nın kendi dünyasında olağanüstü yaratıcı eylemler gerçekleştirebileceğini varsaymak aslında yapabileceğimiz en makul şeylerden biridir.

Kutsal Yazılar ve deneyim karşı karşıya

Gelenek ve mantık, Reformasyon ve Aydınlanma dönemlerinde öne çıkan konular olmuştur. Ancak bugün Kutsal Yazılar'ın üstünlüğüne yönelik başlıca tehdit, deneyimin yetkisidir.

Kısa bir süre önce arkadaşım Alex (gerçek adı değil) beni arayıp karısını terk ettiğini söyledi. "Yeni biriyle tanıştım," dedi bana. "Birbirimize çok iyi uyuyoruz ve birbirimizi mutlu ediyoruz."

"Peki ya Kathy?" diye sordum.

"Bir süredir aramız pek iyi değil. Bir gün bunun ikimiz için de en iyisi olduğunu anlayacak."

"Peki ya Tanrı?"

"İdeal olmadığının farkındayım ama eminim Tanrı anlayışla karşılar. Bu bana çok doğruymuş gibi hissettiriyor."

Alex'in duyguları Kutsal Kitap'ın yetkisini gölgede bırakıyordu.

Geçtiğimiz birkaç on yıl içinde, kültürümüzde ahlaki ya da etik konuların tartışılma biçiminde bir değişim yaşandı. Artık haberlerde kronik bir hastalığı olan birinin çektiği acıları anlattığı bir röportaj duymak çok yaygın. Haberdeki kişi haya-

tına son verme arzusundan dokunaklı bir şekilde bahsediyor. Röportaj yapan kişi onu duygularını ifade etmesi için cesaretlendiriyor. “Benim isteğim, hükümetin yasaları değiştirmesi ve böylece çevremdekilerin yasal olarak hayatıma son vererek bu ızdırabı sona erdirebilmesidir.” Etik meseleler günümüzde sıklıkla bu şekilde tartışılıyor. Mücadele hikâyeleri, kültürümüzün ahlakını şekillendirmesi gereken temel faktör olarak tartışmasız bir şekilde sunuluyor. “Doğru hissettiriyorsa doğru olmalı” günün hâkim olan mantığıdır. Kültürümüzde ve bazen geleneksel kilisede de deneyimler Kutsal Yazılar’ın önüne geçmektedir.

Elbette acı dolu hikâyeler merhametimizi uyandırmalıdır. Ancak bunlar zinanın meşrulaştırılması ya da yeni yasalar için bir gerekçe oluşturmaz. Kutsal Yazılar’ın üstün olduğunu kabul etmek, duygularımızın ya da deneyimlerimizin değil, Kutsal Yazılar’ın inançlarımızı, davranışlarımızı ve ahlakımızı şekillendirdiği anlamına gelir. Bazen yolda önümü kesen bir sürücü olduğunda onun arabasına arkadan çarpmak istiyorum. Ancak bu, yapılacak doğru şeyin bu olduğu anlamına gelmez.

Sorun şu: deneyimlerimiz doğru bir rehber değildir. Romalılar 1’de Pavlus insanlığın günaha düşüşünün hikâyesini yeniden anlatır. Yaratıcı yerine yaratılmış şeylere tapmayı seçtik (25. ayet). Pavlus bunun sonuçlarını anlatır. Mantığımız etkilenmiştir: “Akıllı olduklarını ileri sürerken akılsız olup çıktılar” diyor 22. ayet. Hâlâ güçlü bir aklımız var. İnsanoğlunun keşfettiği ve icat ettiği onca şeyi bir düşünün. Ancak mantığımız arzularımız tarafından şekillendirilir. Bu da akıl gücümüzü isyankâr davranışlarımızı mazur göstermek için kullandığımız ya da Tanrı’ya olan yükümlülüğümüzü ortadan kaldıran alternatif dünya görüşleri yarattığımız anlamına gelir.

Ve etkilenen sadece mantığımız değildir. Arzularımız da etkilenir. 24. ayet, “Tanrı, birbirlerinin bedenlerini aşağılasınlar diye, onları yüreklerinin tutkuları içinde ahlaksızlığa teslim etti” der. Umutlarımız, korkularımız, özlemlerimiz ve duygularımız artık bir karmaşa içindedir. Artık neyin doğru ya da iyi olduğu konusunda güvenilir bir rehber değildirler. Bir şeyin iyi hissettirmesi onun iyi olduğu anlamına gelmez. Yakınımdaki iki kişinin anoreksiyadan (yeme bozukluğu) muzdarip

olduğuna tanık oldum. Yaşadıkları çalkantı için ağladık. Kendilerini şişman hissediyorlardı. Ama hislerine güvenilmezdi. Ve eğer kimse duygularına karşı çıkmasaydı, açlıktan ölme ihtimalleri çok yüksekti.

Benzer bir şey kilisede de yaşanabilir. Bir arkadaşım vardı; ona Jane diyelim. Genç bir adam Jane'e, Tanrı'nın kendisine evlenmeleri gerektiğini söylediğini anlattı. Neyse ki Jane, "Bana öyle bir şey söylemedi ki!" diye cevap verecek cesarete sahipti.

Bu adamın kasıtlı olarak manipülatif davrandığını sanmıyorum (bu mümkün olsa da). Kendi arzularını Tanrı'dan gelen bir mesaj olarak yorumladığından şüpheleniyorum. Belki de dua ediyordu ve aklına sürekli Jane ile ilgili düşünceler geliyordu. O da bunu Tanrı'nın Jane ile bir araya gelmeleri gerektiğini söylediği şeklinde yorumladı. Ona göre bu, olması gerekenin bir onayıydı. Ancak yaşadığını iddia ettiği bu Tanrı deneyimi güvenilmezdi.

Bazı insanlar kilise içinde bir hizmet çağrısı hissederler. Gerçekten de bazı kilise çevrelerinde bu çağrı bir gerekliliktir. Ancak bilge kiliseler

bu çağrıyla sınarlar. Bir kişinin bu rol için gerekli karaktere ve armağanlara sahip olup olmadığını anlarlar. Çağrı deneyimi değerlidir, ancak Kutsal Yazılar'da belirtilen gereklilikler en üstündür.

Kutsal Yazılar'ın deneyim karşısındaki üstünlüğü, deneyimi her zaman göz ardı edeceğimiz anlamına gelmez. Ancak duygularımızı anlamlandırmak için Kutsal Kitap'a ihtiyacımız vardır. Gerçekten Tanrı'yı deneyimlemek ama bunu yanlış yorumlamak mümkündür. Kutsal Yazılar'ın üstünlüğünün bu kadar önemli olduğu bir başka nokta da Kutsal Yazılar'ın deneyimi yorumlamasıdır, tersi değil. Deneyim ve Kutsal Yazılar birbiriyle çeliştiğinde, iki olasılık vardır: ya Kutsal Yazılar'ı yanlış anlamışsınızdır ya da deneyiminizi yanlış anlamışsınızdır. Her ikisi de mümkündür. Bu nedenle, Kutsal Yazılar'ın öğrettiklerini tekrar kontrol edin. Ancak bunu dikkatle yapın çünkü gördüğümüz gibi Kutsal Yazılar'ı çarpıtabiliriz. Deneyiminizi yanlış anlamış olmanız daha olasıdır.

Alex'in hissettiği sevgi Tanrı'nın lütfuyla gelen bir armağan değil, Şeytan'ın teşvikiyle gelen bir ayartmaydı. Bir kişinin yaşamına son vermek is-

ÜSTÜNLÜK NEDEN ÖNEMLİDİR?

temesine neden olan umutsuzluk, yasanın değiştirilmesi gerektiğini değil, acı çeken kişinin Müjde'nin tesellisine ve umuduna ihtiyacı olduğunu kanıtlar.

On sekizinci yüzyılın Müjdedi Liverpool Piskoposu J. C. Ryle bir keresinde şöyle demiştir: “Müjdedi Dinin ilk önemli özelliği, imanın ve uygulamanın tek kuralı, gerçeğin tek testi, tartışmaların tek yargıcı olarak *Kutsal Yazılar'a verdiği mutlak üstünlüktür.*” Sözlerine şöyle devam ediyor:

Kutsal Kitap'ın üstün yetkisi, tek kelimeyle, sistemimizin temel taşlarından biridir. Bize bu Kitap'ta açıkça yazılmış herhangi bir şey gösterin, ne kadar ete kemiğe bürünmeye çalışsak da onu kabul eder, ona inanır ve boyun eğiz. Bize din olarak bu Kitap'a aykırı bir şey gösterin, ne kadar aldatıcı, makul, güzel ve görünüşte arzu edilir olursa olsun, ne pahasına olursa olsun onu kabul etmeyiz. Önümüze Pederler, akademisyenler ve Katolik yazarlar tarafından onaylanmış olarak gelebilir; mantık, felsefe, bilim, içsel ışık, doğrulayıcı güç, insanlığın evrensel vicdanı tarafından övülebilir. Bunlar hiçbir anlam

ifade etmez. Bize birkaç açık metin verin. Eğer bir şey Kutsal Kitap'ta yer almıyorsa, Kutsal Kitap'tan çıkarılamıyorsa ya da Kutsal Kitap'la açık bir uyum içinde değilse, onu kabul etmeyiz. Yasak meyve gibi, ölmek için ona dokunmaya cesaret edemeyiz. İmanımız, Kutsal Kitap ya da Kutsal Kitap'ın argümanları dışında hiçbir yerde huzur bulamaz. Kayamız budur: diğer her şey kumdur.⁸

Ryle'in son cümlesi İsa'nın Matta 7:24-27'de anlattığı bir benzetmeye göndermedir:

İşte bu sözlerimi duyup uygulayan herkes, evini kaya üzerine kuran akıllı adama benzer. Yağmur yağar, seller basar, yeller eser, eve saldırır; ama ev yıkılmaz. Çünkü kaya üzerine kurulmuştur. Bu sözlerimi duyup da uygulamayan herkes, evini kum üzerine kuran budala adama benzer. Yağmur yağar, seller basar, yeller eser, evi sarsar. Ev yıkılır; yıkılışı da korkunç olur.

ÜSTÜNLÜK NEDEN ÖNEMLİDİR?

Gerçek bilgelik İsa'nın sözlerini uygulamaya koymaktır. Yaşamda ve ölümdе gerçek güveni ancak yaşamınızı Tanrı'nın Sözü üzerine inşa ederek bulabilirsiniz. Diğer yetki kaynakları yardımcı olabilir. Ancak yaşamınızı onlar üzerine inşa etmek, kum üzerine inşa etmektir. Ne yaşamın fırtınalarına ne de ölümün sularına dayanabilirler.

Kutsal Yazılar'ın üstünlüğü, meçhul bir despot tarafından bize dayatılan bir dikte değildir. Kutsal Yazılar'ın sözleri, halkı için canını veren İyi Çoban İsa'nın sözleridir (Yu. 10:11). Ve Kutsal Yazılar'ın üstünlüğü, üzerine güvenle inşa edebileceğimiz ve gelecek için sağlam bir temel sağlayan bir kayadır.

DÜŞÜNÜN veya TARTIŞIN

1. Mantiğın, deneyimin, geleneğin ve Kutsal Yazılar'ın yetkisine nasıl saygı duyabiliriz? Ailenizde, işinizde veya kilisenizde bunlardan en çok hangisine güvenme eğilimindesiniz?
2. Reformasyon'un ortaya koyduğu sorunlardan biri neydi? Bugün bu hangi bağlamda hâlâ bir sorun teşkil ediyor?
3. Bugün duygular ve hisler bağlamında tartışılan ahlaki bir konu düşünebiliyor musunuz? Bu neden yanlıştır? Bu kitap bu tür konuların nasıl tartışılması gerektiğine dair anlayışınızı nasıl değiştirdi? Kutsal Yazılar'ın hangi bölümleri bu ahlaki meseleyi en açık şekilde ele alıyor?

– 5 –

Üstünlük Nasıl İşler?

Faal bir Yetki

Kutsal Yazılar'ın üstünlüğü bir isim değil, bir fiildir. Tamam, bunun kötü bir dilbilgisi olduğunu biliyorum, çünkü teknik olarak “üstünlük” soyut bir isimdir. Ama bu iyi bir teolojidir. Kutsal Yazılar hayat doludur. Tanrı'nın, Sözü aracılığıyla yaşamlarımızı yeniden şekillendirdiği, yüreklerimiz üzerindeki yaşam veren üstünlüğünü geri aldığı sürekli bir süreç vardır.

Kutsal Yazılar'ın üstünlüğünü, sanki Kutsal Yazılar bir sözlük ya da kurallar kitabıymış gibi, oldukça pasif terimlerle düşünmek mümkündür. Bilgi verir, ama daha fazlasını değil. Evet,

bu önemli bir bilgidir, Tanrı'dan gelen bir bilgidir, potansiyel olarak yaşam değiştiren bir bilgidir, ama yine de sadece bilgidir. Bazen etkin olan bizlermişiz gibi görünür. Kutsal Kitaplarımızı okuruz ve bilgi biriktiririz, belki de bunları uygulamaya koyarız. Ama Kutsal Kitap pasif görünür.

Ama unutmayın: Kutsal Yazılar'ın üstünlüğü, Kutsal Yazılar aracılığıyla konuşan ve hareket eden Tanrı'nın üstünlüğünün kısaltmasıdır. Ve Tanrı pasif değildir. Tanrı boş boş oturup Sözü'ne soru sormamızı beklemesin.

Tanrı hâlâ Kutsal Yazılar aracılığıyla konuşur

Kutsal Ruh, sadece Kutsal Yazılar yazıldığında etkin değildi; bugün de Kutsal Yazılar okunurken ve vaaz edilirken etkindir. Ruh, Söz aracılığıyla bizi arayıp bulur. Kör gözlerimizi açar ve soğuk yüreklerimizi eriterek Tanrı'nın sesini duymamızı ve imanla karşılık vermemizi sağlar. “Yeniden doğuş” ya da “yeni doğuş” dediğimiz süreçte, insanlara ruhsal yaşamı ilk kez bu şekilde verir. Ve Kutsal Kitap'ı alçakgönüllü yüreklerle okuduğu-

ÜSTÜNLÜK NASIL İŞLER?

muзда bunu biz Hristiyanlarda yapmaya devam eder. Bavinck şöyle der:

Tanınmak ve egemenlik kazanmak için [Kutsal Yazılar] kimsenin yardımını istemez. Hükümetin güçlü kollarına ihtiyacı yoktur. Kilisenin desteğine ihtiyaç duymaz ve kimsenin kılıcına ve engizisyonuna başvurmaz. Zorlama ve şiddetle yönetmek istemez, özgür ve istekli bir tanınma arar. Bu nedenle Kutsal Ruh'un çalışmasıyla kendi tanınmasını sağlar. Kutsal Yazılar kendi yetkisini korur.¹

Geçmişte Tanrı'nın, Kutsal Yazılar'ı kaleme alan insanlar aracılığıyla, kendi düşüncelerini yazmış olması doğrudur. Ancak daha da ileri gidebiliriz. Bugün Tanrı, Sözü aracılığıyla faal ve ilişkisel bir şekilde konuşmaktadır. İbraniler 3:7-11, Mezmur 95'ten alıntı yapar ve bunun Tanrı Sözü olduğunu varsayar. Bunda şaşılacak bir şey yoktur. Ancak İbraniler alıntıyı şu sözlerle başlatır: "Kutsal Ruh şöyle diyor..." (Thomas Cosmades Çevirisi). Şimdiki zamana dikkat edin: "Kutsal Ruh'un

geçmişte söylediği gibi” değil. “Kutsal Ruh şöyle diyor” – tam burada, şu anda. Bu nedenle İbraniler, Tanrı Sözü’nden “diri ve etkili” olarak söz etmeye devam eder (İbr. 4:12). Bu, Tanrı’nın sadece geçmişte insanlığa toplu olarak hitap ettiği anlamına gelmez; her ne kadar bu doğru olsa da. Kutsal Kitap her okunduğunda ya da vaaz edildiğinde, Tanrı konuşmaktadır. O anda Tanrı, Ruhu sayesinde ve Sözü aracılığıyla size kişisel olarak hitap etmektedir.

Tanrı hâlâ Kutsal Yazılar aracılığıyla işler

Tanrı sadece Sözü aracılığıyla konuşmaz; aynı zamanda Sözü aracılığıyla işler. Hikâye bu şekilde başlar: “Yer boştu, yeryüzü şekilleri yoktu” (Yar. 1:2). Ama sonra şöyle devam eder: “Tanrı’nın Ruhü suların üzerinde hareket ediyordu.” Bu, olasılıklara gebe bir ifadedir. Bir şeyler dönüyor diyebiliriz. Sonra bir şey olur: Tanrı konuşur. “Tanrı, ‘Işık olsun’ diye buyurdu” der Yaratılış 1:3, “ve ışık oldu.” Tanrı, Sözü aracılığıyla işler. Bir söz söyler ve karanlığın yerini ışık alır. Tanrı, ışığı karanlıktan ayırır, ışığa “gündüz” ve karanlığa “gece” adını

verir (Yar. 1:4-5). Tanrı, Sözü aracılığıyla düzensizliğe düzen getirir. Yaratılışın 1-3. günlerinde de aynı modeli görürüz. Tanrı konuşur ve yaratılışın şekilsizliği düzenlenir ve adlandırılır. 4-6. günlerde düzen biraz değişir. Şimdi Tanrı yaratılışın boşluğunu yıldızlarla ve aylarla, balıklarla ve kuşlarla, hayvanlarla ve insanlarla doldurmaktadır. Ama bunu yine Sözü aracılığıyla yapar. Dünyayı var etmek için konuşur.

Bu model Kutsal Kitap hikâyesi boyunca tekrarlanır. Tanrı, Sözü aracılığıyla halkına yaşam vermeye devam eder. Peygamberleri aracılığıyla tarihin akışını şekillendirir. Müjde'nin duyurulması aracılığıyla Mesih'in krallığını genişletir. Sözü aracılığıyla ölü yüreklere yaşam getirir. Gerçekten de, Tanrı'ya dönme işi, yaratılış işiyle paralellik gösterir. Pavlus 2. Korintliler 4:5-6'da şöyle der: "Biz kendimizi ilan etmiyoruz; ama Mesih İsa'yı Rab, kendimizi de İsa uğruna kullarınız ilan ediyoruz. Çünkü, 'Işık karanlıktan parlayacak' diyen Tanrı, İsa Mesih'in yüzünde parlayan kendi yüceliğini tanımamızdan doğan ışığı bize vermek için yüreklerimizi aydınlattı." Tanrı nasıl dünyanın karanlığına ışık getirmek için konuştuysa,

aynı Tanrı yüreklerimizin karanlığına ışık getirmek için bize Müjde'nin Sözü'nü konuşur. Ruh'un gücüyle işitildiğinde, Sözü aracılığıyla düzensizliğimize düzen getirir ve boşluğumuzu doldurur.

Tanrı, Sözü aracılığıyla daima ve her zaman etkindir.

Tanrı'nın sesi sulara hükmediyor

Mezmun 29, Tanrı'nın Sözü'nün etkinliğini harika bir şekilde hatırlatır.

¹ Ey ilahi varlıklar, RAB'bi övün,
RAB'bin gücünü, yüceliğini övün,

² RAB'bin görkemini adına yaraşır biçimde
övün,

Kutsal giysiler içinde RAB'be tapının!

³ RAB'bin sesi sulara hükmediyor,
Yüce Tanrı gürlüyor,
RAB engin sulara hükmediyor.

⁴ RAB'bin sesi güçlüdür,
RAB'bin sesi görkemlidir.

⁵ RAB'bin sesi sedir ağaçlarını kırar,
Lübnan sedirlerini parçalar.

⁶ Lübnan'ı buzağı gibi,

Siryon Dağı'nı yabanıl öküz yavrusu gibi sıçratır.

⁷ RAB'bin sesi şimşek gibi çakar,

⁸ RAB'bin sesi çölü titretir,

RAB Kadeş Çölü'nü sarsar.

⁹ RAB'bin sesi geyikleri doğurtur,

Ormanları çıplak bırakır.

O'nun tapınağında herkes "Yücesin!" diye haykırır.

¹⁰ RAB tufan üstünde taht kurdu,

O sonsuza dek kral kalacak.

¹¹ RAB halkına güç verir,

Halkını esenlikle kutsar!

Mezmun, Rab'bi yüceltme çağrısıyla açılır (1-2. ayetler). Bunun nedeni, gök gürlemesi olarak tasvir edilen (3. ayet) Tanrı'nın Sözü'nün gücü ve görkemidir (4. ayet). 3. ayetteki "engin sular" muhtemelen Yaratılış 1:2'deki yaratılışın kaotik sularına bir imadır. Tanrı, Sözü aracılığıyla suları ehlileştirebilir. İsa dalgaları azarladığında ve dalgalar anında durulduğunda tam olarak bunu

yapmıştır (Mar. 4:39). Bu güç –Sözü aracılığıyla– Tanrı’nın dünyada işlemesini sağlar. Mezmur yazarı daha sonra deprem tasvirini kullanır. Ağaçlar dal gibi kırılır (5, 9. ayetler) ve bütün uluslar sıçrayan buzağılar gibi sarsılır (6, 8. ayetler). Böylece Tanrı’nın halkı arasında Tanrı Sözü övgü uyandırır: “O’nun tapınağında herkes ‘Yücesin!’ diye haykırır” (9. ayet).

Mezmunun sonunda Tanrı kaotik suları bastırmış ve Sözü aracılığıyla halkını büyülemiştir. Tanrı kendi dünyasında bu şekilde hüküm sürer. 10. ayet şöyle der: “RAB tufan üstünde taht kurdu, O sonsuza dek kral kalacak.” Halkı için bu iyi bir haberdır, çünkü Tanrı’nın egemenliği, Tanrı’nın Sözü aracılığıyla güç, kutsama ve esenlik getirir (11. ayet).

Amacımız açısından kilit nokta, Tanrı’nın, Sözü aracılığıyla etkin olmasıdır, çünkü Sözü aracılığıyla sevgi egemenliğini yeniden kurar.

ÜSTÜNLÜK NASIL İŞLER?

Tanrı'nın, Sözü aracılığıyla yaptığı şeylerden biri de bilgi vermektir. O'nun Sözü gerçektir (Yu. 17:17). Bize nasıl biri olduğuna dair bir şeyler söyler. Kutsallığından, görkeminden, gücünden, sevgisinden ve adaletinden bahseder. Mesih'in doğumu, yaşamı, ölümü, dirilişi ve göğe yükselişi aracılığıyla kurtuluşumuzu nasıl güvence altına aldığıнын hikâyesini anlatır. Bize iman ve tövbeyle karşılık vermemiz gerektiğini söyler. Kendi halkı olan bizlerden nasıl davranmamızı istediğini anlatır.

Ancak Tanrı Kutsal Yazılar'daki Sözü aracılığıyla çok daha fazlasını yapmaktadır. Sözü aracılığıyla:

- Tanrı, ölü canlara yaşam verir.
- Tanrı, halkına güven verir.
- Tanrı, yoldan çıkmış Hristiyanları yeneden toplar.
- Tanrı, halkına hizmet için güç verir.
- Tanrı, güçlüleri alçaltır ve alçakgönüllüleri yükseltir.
- Tanrı, kendi egemenliğini yeniden ku-

rar.

Yani Kutsal Yazılar'ın üstünlüğü pasif bir kavram değildir. Bu sadece Kutsal Kitap'ın en yetkili bilgi kaynağı olduğunu söylemenin bir yolu değildir; her ne kadar bu doğru olsa da. Kutsal Kitap en iyi sözlükten ya da en kapsamlı ansiklopediden daha fazlasıdır. Kutsal Yazılar'ın üstünlüğü aynı zamanda bir faaliyeti de tanımlar. Tanrı'nın, Sözü aracılığıyla halkı üzerindeki egemenliğini nasıl yeniden kurduğunu anlatır.

Daha da önemlisi, *Tanrı Kutsal Yazılar aracılığıyla kendisini yüreklerimizde üstün kılmaktadır.* Tanrı, Sözü aracılığıyla ve Ruh'un gücüyle yüreklerle yaşam üfler. Ruh, Kutsal Yazılar'ın duyurulmasına yanıt olarak yeni doğuş verir. Bu yeni doğuşla birlikte Tanrı hakkında yeni bir anlayış ve O'na itaat etmek için yeni bir arzu gelir. Söz okunmaya ve işitmeye devam ettikçe Tanrı'ya boyun eğme arzusu körüklenir. Söz'de, Mesih'in bize lütfuyla ilgili güvence veren sesini duyarız. Kendimizi Tanrı'nın ailesinin bir parçası olarak hissederiz. Söz aracılığıyla, Mesih'teki Tanrı'ya bağlı olduğumuzu hissederiz. Sonuç olarak, O'na hizmet etmek için güçlendiriliriz. Söz bizi güna-

hımızdan ötürü suçlu olduğumuzu gösterir ancak bağışlanmamız konusunda bize güvence verir. Bizi yaralar ve iyileştirir, bizi açığa çıkarır ve örter. Tanrı hakkındaki bilgimiz genişler, O'na olan sevgimiz derinleşir ve O'na olan itaatimiz artar. Tanrı, Sözü aracılığıyla yaşamlarımız üzerindeki üstünlüğünü yeniden kurar.

Kutsal Yazılar'ın üstünlüğü doktriniyle “ne yaptığımızı” düşündüğümüzde tüm bunlar önemlidir. Peki buna nasıl yanıt vermeliyiz? İlk yanıt şudur: Kutsal Yazılar en üstün yetkimiz olduğu için, ona her zaman ve her durumda, herhangi bir şart koşmadan ya da ödün vermeden itaat etmeliyiz. Tanrı'ya adanmışızdır ve bu nedenle O'nun Sözü'nü tutmaya kendimizi adanmışızdır.

Ancak biz Tanrı Sözü'ne itaat etmeye çalıştıkça, Tanrı da yüreklerimizi kazanmak için bu Söz aracılığıyla bize ulaşmaktadır. Kutsal Yazılar'ın üstünlüğü iki yönde işler:

- Duyduğumuz Söz'e itaat ederiz.
- İşittiğimiz Söz yüreklerimizi yakalar ve cezbeder.

Ansiklopediler ve kural kitapları gerçekten çok faydalıdır. Bir şey hakkında bilgi edinmek istiyorsanız, ister basılı ister çevrimiçi olsun, bir ansiklopediye bakabilirsiniz. Neye izin verildiğini bilmek istiyorsanız, bir kural kitabına başvurabilirsiniz. Ancak kimse bir ansiklopediyi veya kural kitabını eğlenmek için okumaz. Her gün bir bölüm okumazsınız. En azından çoğu insan okumaz. Eğer Kutsal Kitap sadece dinî bir ansiklopedi ya da kural kitabı olsaydı, o zaman raflarınızda bulunması yararlı bir şey olurdu. Arada sırada onu indirip bir şeylere bakabilirdiniz. Ancak onu her gün okumaz ya da her hafta açıklandığını duymazdınız.

Ancak Kutsal Yazılar'ın üstünlüğü bir etkinliktir. Tanrı, Sözü aracılığıyla bizi etkin olarak kendisiyle bir ilişkiye sokar ve yaşamlarımız üzerinde egemenliğini yeniden kurar. Bunu sadece buyruklar yağdırarak yapmaz. Evet, Kutsal Kitap Tanrı'nın isteğini ortaya koyar. Ancak Tanrı, Kutsal Yazılar aracılığıyla bizi cezbetmek ve kazanmak için konuşur. Kutsal Kitap, Mesih'in gelinine yazdığı bir aşk mektubudur; bize olan sevgisini güvence altına almak ve karşılığında bizim de

ÜSTÜNLÜK NASIL İŞLER?

sevgimizi kazanmak için yazılan bir mektuptur. Tanrı bizi tabi olmaya zorlayarak değil, arzularımızı nazikçe değiştirerek ve sevgimizi körükleyerek yüreklerimizde üstün olur. Kutsal Kitap'ı her gün okumamızın nedeni budur: Tanrı'nın bizimle sevgiyle konuştuğunu duymak ve böylece O'na hizmet etmek için güçlenmek.

Kutsal Yazılar'ın üstünlüğü, Tanrı'nın Kutsal Yazılar aracılığıyla yaşamlarımız üzerinde de üstünlük kurmasını içerir. Yazar'la yüz yüze görüşeceğimiz gün gelene kadar Tanrı'nın Sözü'ne alçakgönüllü bir teslimiyetle yaklaşırken bu sizin ve benim deneyimimiz olsun.

DÜŞÜNÜN veya TARTIŞIN

1. Kutsal Yazılar'ın üstünlüğü hangi anlamda bir isim değil de bir fiildir (“işleyen bir sözdür”)?
2. “Kutsal Kitap her okunduğunda ya da vaaz edildiğinde, Tanrı konuşmaktadır.” Bu sizin/ailenizin önceliklerini nasıl etkiliyor (ya da değiştiriyor)?
3. “Tanrı, Sözü aracılığıyla daima ve her zaman etkindir.” Sosyal medya “gürültüsü” ile çalkalanan bir dünyada bu gerçeği ne şekilde dengeleyici ve rahatlatıcı buluyorsunuz? Teselli ve rehberlik için sık sık başvurduğunuz Kutsal Yazılar'ın bazı bölümleri nelerdir?
4. Tanrı'nın, Sözü aracılığıyla eylemlerinize meydan okuduğu bir durum düşünebiliyor musunuz? Tutumunuz Kutsal Kitap'ın öğretisine tabi olmak şeklinde mi? Neden öyle ya da neden öyle değil?

Notlar

Temeller Serisi Önsöz

1. Bu diyagram ilk olarak şurada kullanılmış ve açıklanmıştır: Michael Reeves, *Gospel People: A Call for Evangelical Integrity* (Wheaton, IL: Crossway, 2022), 20, 119.

1. Bölüm: Kimin Sesi En Önemlidir

1. William Tyndale, “Prologue to the Book of Genesis,” *Works of William Tyndale* içerisinde, ed. Henry Walter (Edinburgh: Banner of Truth, 2010), 1:398.
2. Peter Matheson, ed., *Argula von Grumbach: A Woman’s Voice in the Reformation* (Edinburgh: T&T Clark, 1995), 75–95 passim, şuradan alıntılanmıştır: Timothy George, *Reading the Scriptures with the Reformers* (Grand Rapids, MI: IVP, 2011), 48–50.
3. Martin Luther, “The Babylonian Captivity of the Church,” *The Annotated Luther, Volume 3: Church and Sacraments* içerisinde, ed. Paul R. Robinson (Minneapolis, MN: Fortress Press, 2016), 31.
4. Herman Bavinck, *Reformed Dogmatics, Volume 1: Prolegomena*, ed. John Bolt, çev. John Vriend (Grand Rapids, MI: Baker Academic, 2003), 465.
5. Basil of Caesarea (Yazarın kendi sunumuyla), “Letter 189,” section 3, *The Nicene and Post-Nicene Fathers: Second Series* içerisinde, eds. Philip Schaff and Henry Wace (Peabody, MA: Hendrickson, 1994), 229.

2. Bölüm: Kutsal Yazılar Neden Üstündür?

1. Westminster İnanç Açıklaması 1.4.
2. Bkz. Steffen Jenkins, *Scripture Is Inspired* (Kutsal Yazılar Esinlenmiştir), ve Robert Yarbrough, *Scripture Is Trustworthy* (Kutsal Yazılar Güvenilirdir) —Temeller serisinin yakında çıkacak iki kitabı.
3. Bavinck, *Reformed Dogmatics*, Volume 1, 464.
4. Bavinck, *Reformed Dogmatics*, Volume 1, 464.
5. John Calvin, *Calvin's Commentaries: The Second Epistle of Paul the Apostle to the Corinthians and the Epistles to Timothy, Titus, and Philemon*, eds. David W. Torrance ve Thomas F. Torrance, çev. T. A. Smail (Edinburgh: Oliver and Boyd, 1964), 2. Timoteos 3:16 üzerine yorumlar, 330.
6. Kevin J. Vanhoozer, *Biblical Authority After Babel: Retrieving the Solas in the Spirit of Mere Protestant Christianity* (Grand Rapids, MI: Brazos, 2016), 91, 109.

4. Bölüm: Üstünlük Neden Önemlidir?

1. Kevin J. Vanhoozer, *Biblical Authority After Babel: Retrieving the Solas in the Spirit of Mere Protestant Christianity* (Grand Rapids, MI: Brazos, 2016), 111.
2. Bkz. C. S. Lewis, "The Language of Religion," C. S. Lewis: *Essay Collection and Other Short Pieces* içinde, ed. Lesley Walmsley (London: HarperCollins, 2000), 255–266.
3. *Catechism of the Catholic Church*, 2nd ed., par. 80–81.
4. *Catechism*, par. 82.

NOTLAR

5. *Catechism*, par. 100. Vurgu eklenmiştir.
6. Stephen G. Dempster, "Canon and Old Testament Interpretation," *Hearing the Old Testament: Listening for God's Address* içinde, eds. Craig G. Bartholomew ve David J. H. Beldman (Grand Rapids, MI: Eerdmans, 2012), 159.
7. John Calvin, *Calvin's Commentaries: The Second Epistle of Paul the Apostle to the Corinthians and the Epistles to Timothy, Titus, and Philemon*, eds. David W. Torrance ve Thomas F. Torrance, çev. T. A. Smail (Edinburgh: Oliver and Boyd, 1964), 231–232.
8. J. C. Ryle, "Evangelical Religion," *Knots Untied* (London: Hunt, 1877, 10th ed., 1885), 3–4. Vurgular orijinaldır.

5. Bölüm: Üstünlük Nasıl İşler

1. Herman Bavinck, *Reformed Dogmatics, Volume 1: Prolegomena*, ed. John Bolt, çev. John Vriend (Grand Rapids, MI: Baker Academic, 2003), 465.

Union

Kiliselerde ve yařamlarda reform öđretisinin devam etmesini destekliyoruz.

Union Yayınları, yeni nesil önderlere, Tanrı hakkında daha derin bir bilgiye sahip olmalarını sağlayan teoloji ile yatırım yapmaktadır. Kitaplardan ücretsiz çevrimiçi içeriğimize kadar, imanlıları ve kiliselerini yenileyecek, dönüştürecekle büyütecek üst düzey kaynaklar üretmeye kararlıyız.

Her yerdeki insanların Tanrı'yı tanımalarını, sevmelerini ve yaptıkları her şeyde O'nu yücelterek O'ndan zevk almalarını istiyoruz. Bu nedenle, ücretsiz çevrimiçi arşivimiz için yüzlerce ücretsiz makale, podcast, kitap bölümü ve video içeriği topladık. Ayrıca, İsa'nın gerçekleri, iyiliği ve güzelliğinde daha dolu dolu yaşamanıza yardımcı olmak için yeni yazılı, sesli ve görüntütlü kaynaklar üretiyoruz.

Tanrı'dan zevk almanıza ve Mesih'te büyümenize yardımcı olacak reform kaynaklara açsanız, unionpublishing.org adresinden bizi ziyaret etmenizi çok isteriz.

